Ruimtelijke Onderbouwing

Zonneweide de Heul

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

BHM Solar
[redacted]
Lucasbolwerk 10
3512 EH Utrecht

Chint Solar
[redacted]
Transformatorweg 38
1014 AK Amsterdam

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Onze vestigingen
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	200985
Datum:	31-8-2022
Projectleider:	[redacted]
Gecontroleerd:	[redacted]
Status:	Definitief
Versie:	3

© 2022 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 5
1.3 Huidig planologisch regime 7
1.4 Leeswijzer 7
2 Planbeschrijving 8
2.1 Inleiding 8
2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied 8
2.3 Zonneweide 9
2.4 Landschappelijke inpassing 11
3 Beleidskaders 16
3.1 Inleiding 16
3.2 Rijksbeleid 16
3.3 Provinciaal en regionaal beleid 20
3.4 Gemeentelijk beleid 28
3.5 Conclusie 31
4 Waardentoets 32
4.1 Inleiding 32
4.2 Natuurwaarden 32
4.3 Archeologische waarden 33
4.4 Cultuurhistorie 35
4.5 Water 36
4.6 Conclusie 38
5 Milieuaspecten 39
5.1 Inleiding 39
5.2 Bodem 39
5.3 Geluid 41
5.4 Luchtkwaliteit 42
5.5 Lichtreflectie 43
5.6 Elektromagnetische straling 43
5.7 Warmeontwikkeling 43
5.8 Kabels en leidingen 43
5.9 Externe veiligheid 44

5.10 Bedrijven en milieuzonering 46
5.11 Verkeer en parkeren 46
5.12 Vormvrije m.e.r.-beoordeling 46
5.13 Conclusie 48
6 Uitvoerbaarheid 48
6.1 Inleiding 48
6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid 48
6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 48
6.4 Economische uitvoerbaarheid 49
6.5 Conclusie 49
Bijlagen/literatuurlijst 50

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. In het coalitieakkoord is opgenomen dat het kabinet de ambitie wil verhogen naar een 55% CO2 reductie in 2030. Om te kunnen voldoen aan de steeds belangrijker wordende duurzaamheidsopgaven is een integrale gebiedsontwikkeling waar naast duurzaamheid ook natuur en recreatie een belangrijke plaats krijgen dan ook wenselijk.

In de Omgevingsvisie heeft de provincie Utrecht aangeduid in 2030 minimaal 55 procent van de energie opgewekt te hebben met hernieuwbare energiebronnen. In 2050 wil de provincie energieneutraal zijn. Om dit mogelijk te maken zet de provincie in op de realisatie van grootschalige zonnevelden. Gemeente Houten heeft ook haar eigen opgave geformuleerd in haar Beleidskader zonnevelden Gemeente Houten dat is vastgesteld op 8 juli 2021. De ambitie is uitgesproken om in 2040 energieneutraal te zijn. In het Energieplan is een tussenstap geformuleerd om in 2025 20% van de benodigde energie duurzaam op te wekken, hierbij wil ze graag inzetten op kwalitatief hoogwaardige zonnevelden. Door goed naar de omgeving te kijken en bewoners, landschap, natuur en recreatie te betrekken wordt er bijgedragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

De vier initiatiefnemers Coöperatie Duurzaam Eiland, Coöperatie Opgewekt Houten, BHM Solar en Chint Solar werken samen aan Zonneweide De Heul. Op basis van gelijkwaardigheid worden alle beslissingen gezamenlijk genomen en wordt er naar rato tijd en risicokapitaal geïnvesteerd. De initiatiefnemers vullen elkaar aan in mankracht, kennis en kapitaal en willen de lokale betrokkenheid vergroten door te streven naar 100% lokaal eigenaarschap. Initiatiefnemers BHM Solar en Chint Solar zijn lid van Holland Solar en ondersteunen als leden de 'Gedragscode zon op land'.

De initiatiefnemers hebben Eelerwoude gevraagd voor het maken van een inrichtingsplan en ruimtelijke onderbouwing voor Zonneweide de Heul.

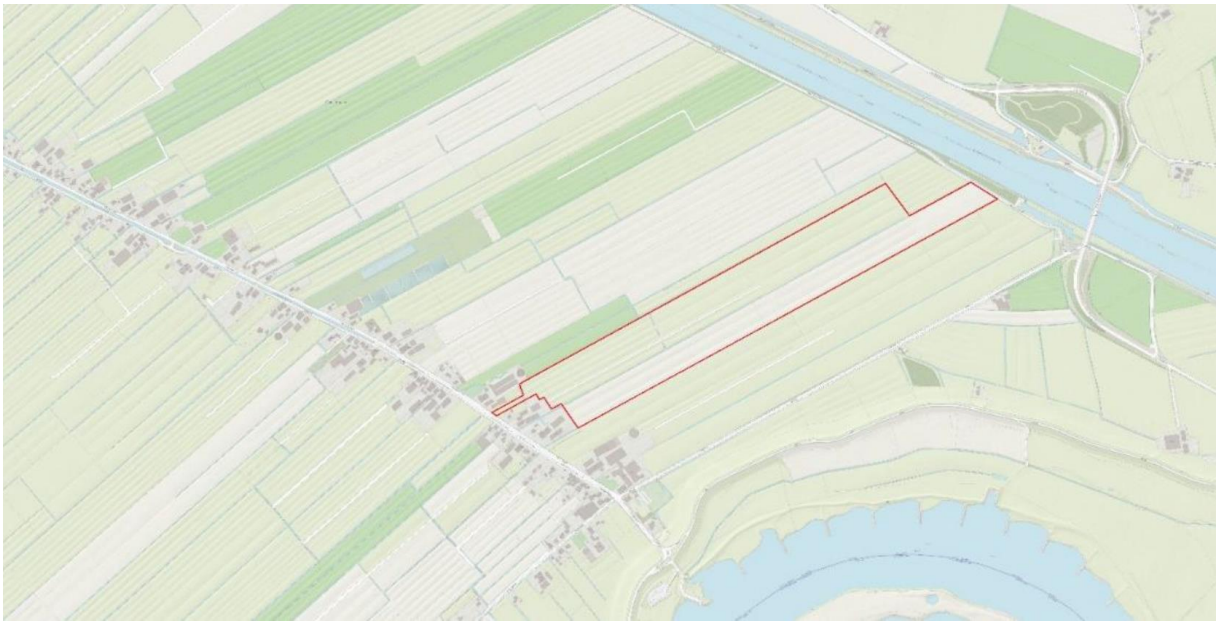
Voor de realisatie van voorliggend plan wordt een omgevingsvergunning, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo), aangevraagd. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van deze aanvraag. In het kader van landschap en ecologie is een Toets Wet natuurbescherming uitgevoerd en een Landschappelijk Inrichtingsplan opgesteld. Deze zijn separaat bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd. In deze ruimtelijke onderbouwing komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Voorgenomen ontwikkeling betreft een zonneweide van bruto 25 hectare op het Eiland van Schalkwijk, op de locatie die bekend staat onder de naam De Heul. Het plangebied wordt aan de noordoostzijde begrensd door het Amsterdam-Rijnkanaal, aan de zuidoostzijde door de Lek en bijbehorende uiterwaarden, aan de zuidwestzijde door de Provinciale weg (Overeind) met lintbebouwing en noordwestelijk door de agrarische komgronden. Het plangebied bestaat uit de percelen die kadastraal bekend staan als: HTN04-K-747, HTN04-K-784 en HTN04-K-782. De percelen waren de afgelopen jaren in gebruik waren als maïs en grasland.

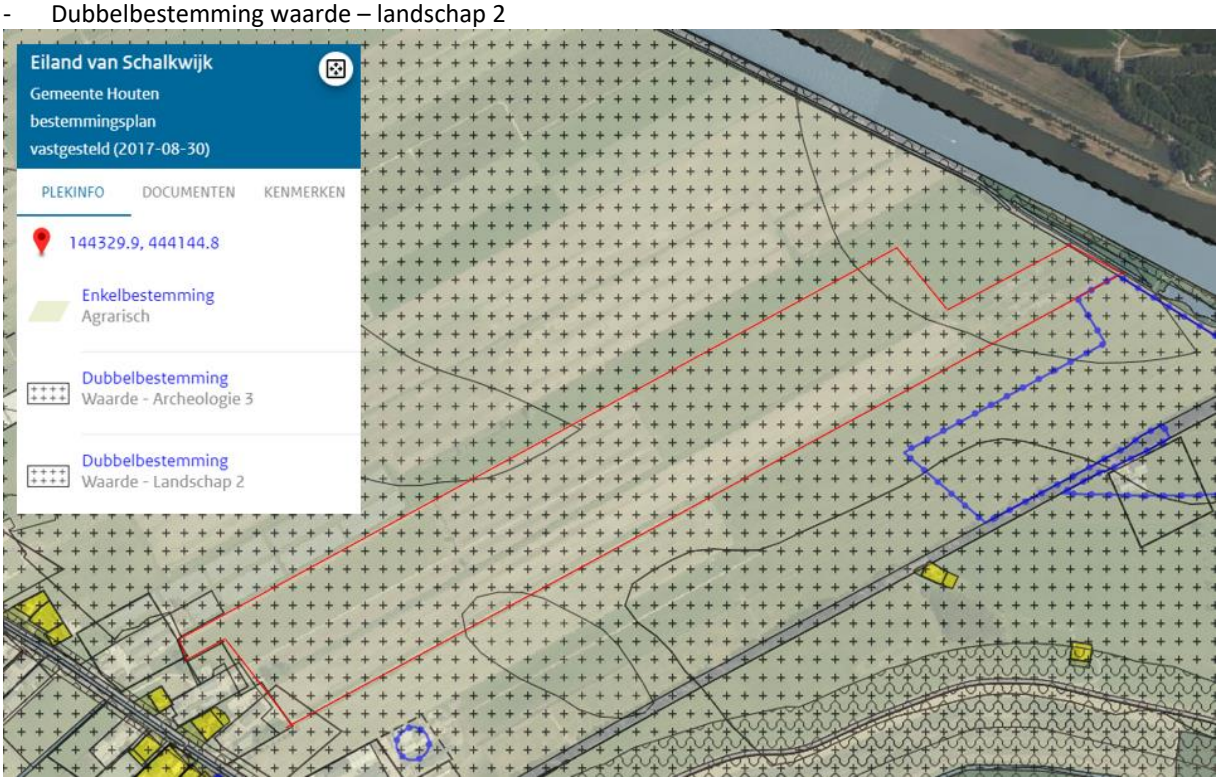
Figuur 1: Ligging plangebied in de omgeving

Figuur 2: Plangebied (rood omkaderd)

1.3 Huidig planologisch regime

Het plangebied is gelegen in het bestemmingsplan ‘Eiland van Schalkwijk’ van de gemeente Houten, vastgesteld (30-8-2017). Hierin kent het de volgende bestemmingen;

- Enkelbestemming agrarisch
- Dubbelbestemming waarde – archeologie 3
- Dubbelbestemming waarde – archeologie 1
- Dubbelbestemming waarde – landschap 2

Figuur 3: Uitsnede bestemmingsplan 'Eiland van Schalkwijk' (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De gronden zijn daarmee hoofdzakelijk bedoeld voor het uitoefenen van agrarische bedrijfsactiviteiten. De dubbelbestemming waarde landschap 2 houdt in dat de gronden daar tevens bedoeld zijn voor het behoud, versterking en ontwikkeling van de waarden die samenhangen met het karakteristieke landschap van de komgronden ten noorden van Schalkwijk en Tull en ’t Waal.

Het plangebied heeft grotendeels de bestemming ‘Agrarisch’. Ondanks de bestemming agrarisch waarbij een aantal activiteiten zijn toegestaan op deze locatie past de realisatie van een zonneweide niet binnen het geldende bestemmingsplan. Hiertoe wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daartoe vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie van het plangebied weergegeven en het plan voor Zonneweide de Heul toegelicht. Ten behoeve van het plan is door Eelerwoude een Landschappelijk inrichtingsplan opgesteld. Deze is toegevoegd als separate bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen tussen het dorpslint van Schalkwijk en het Amsterdam-Rijnkanaal en een aantal percelen verwijderd van de Zuwedijk. Het dorpslint heeft nabij het plangebied een dichte structuur waarbij zeer weinig doorzichten naar het achterland zijn. Hierdoor zal men vanaf de Provinciale weg en Overeind niet veel zicht hebben op de zonneweide. Dit zal echter anders zijn voor de mensen waarvan de achtertuin van hun woning grenst aan de zonneweide. Met omwonenden heeft een gesprek plaatst gevonden over hun wensen ten aanzien van de inpassing van de zonneweide.
Aan de Zuwedijk zijn twee woningen gelegen van waaruit zicht is op de zonneweide. De afstand tussen de Zuwedijk en de zonneweide is circa 230 meter. Ook met deze bewoners wordt rekening gehouden zodat eventueel zicht op de zonneweide vermeden wordt.

Figuur 4: Zicht op het plangebied vanaf de Zuwedijk

Figuur 5: Zicht op het plangebied vanaf de Kanaaldijk Oost

2.3 Zonneweide

2.3.1 Initiatief voor een zonneweide

Een samenwerking van Coöperatie Duurzaam Eiland, Coöperatie Opgewerkt Houten, BHM Solar en Chint Solar heeft het initiatief genomen om op het eiland van Schalkwijk een zonneweide met een bruto oppervlakte van 25 hectare en een netto oppervlakte van circa 20 hectare te realiseren. Met het initiatief wil het consortium bijdragen aan de lokale en landelijke energietransitie. Daarnaast wordt de zonneweide landschappelijk ingepast en wordt ruimte geboden aan andere maatschappelijke meerwaardes, zoals recreatie en ontwikkeling van natuurwaarden.

2.3.2 Locatiekeuze

Het Rijk, de provincie Utrecht, de regio en gemeente Houten hebben het doel gesteld om energieneutraal te zijn, voor gemeente Houten ligt deze doelstelling op 2040. In het Energieplan van Houten is een tussenstap geformuleerd om in 2025 20% van de benodigde energie duurzaam op te wekken, hierbij wil ze graag inzetten op kwalitatief hoogwaardige zonnevelden. Door goed naar de omgeving te kijken, bewoners te betrekken en de aspecten van landschap, natuur en recreatie goed mee te nemen wordt er bijgedragen aan de kwaliteit van de leefomgeving. De realisatie van zonneweides dragen bij om deze energiedoelen te halen. Binnen de bebouwde omgeving is niet genoeg ruimte om duurzame energie op te wekken. Dit komt mede doordat niet alle daken geschikt zijn voor zonnepanelen. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld technische bezwaren (draagconstructies, oriëntatie, schaduwvlakken, ect.), maar ook esthetische bezwaren. Ook zijn niet alle locaties geschikt voor de realisatie van een zonneweide. De gronden zijn al in gebruik door andere functies of kunnen niet gecombineerd worden met zonnepanelen en bijbehorende installaties.

De initiatiefnemers hebben overeenstemming bereikt over het gebruik van de gronden voor de realisatie van een zonneweide met de grondeigenaar. De locatie ligt binnen een kansrijk gebied van de provincie, een potentieel zoekgebied van de RES16. Hier liggen meekoppelkansen voor landschap, ecologie, recreatie en andere opgaven. Daarnaast ligt het plangebied in het groene gebied op de kansenkaart van het beleidskader zonnevelden Gemeente Houten.

De zonneweide wordt op een zorgvuldige manier ingepast binnen het landschap. Een nadere toelichting is gegeven in paragraaf 2.4.

2.3.3 Technische gegevens zonneweide

Zonneweide de Heul heeft een bruto oppervlakte van circa 25 hectare. Hiervan wordt circa 5 hectare gereserveerd voor de landschappelijke inpassing van de zonneweide. De overige ruimten worden in gebruik genomen door tafels met zonnepanelen, technische installaties, onderhoudspaden en hekwerk. De netto oppervlakte bedraagt circa 20 hectare.
De kleur van de zonnepanelen is donkerblauw óf zwart en er wordt één type paneel toegepast. De technische installaties hebben een terughoudende kleurstelling en worden in lijn met de panelen alsmede de kavelrichting geplaatst. De hoogte van de panelen bedraagt maximaal 2,20 meter en is opgesteld in een zuidopstelling. De zonneweide wordt beveiligd met een hekwerk (eis verzekeraar). Het hekwerk is transparant en maximaal twee meter hoogte, van schapengaas en houten palen. Het hekwerk is faunapasseerbaar, minimaal 15 cm boven de grond. De batterijen worden maximaal 3.2 meter hoog, de transformatoren en het inkoopstation worden maximaal 3 meter hoog.

2.3.4 Toegankelijkheid en ontsluiting

Ingang van de zonneweide voor o.a. technisch beheer en veiligheidsdiensten wordt gerealiseerd aan de noordoost zijde, via de Kanaaldijk Oost. Er wordt zo weinig mogelijk nieuwe (half-) verharding gerealiseerd. De recreatieve route, het struinpad, is enkel toegankelijk via de Provincialeweg en de Kanaaldijk Oost. Er komen twee doorsteken in de zonneweide, een doorzicht voor het wandelpad en de uitkijktoren en een doorsteek die gebruikt kan worden als agrarische doorsteek voor de agrariër.

Hulpdiensten krijgen in geval van noodsituaties wel toegang tot de zonneweide. Hierover is afstemming geweest met de Veiligheidsregio Utrecht. De hulpdiensten kunnen gebruik maken van de onderhoudstoegang en onderhoudswegen.

2.3.5 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van het moment waarop de benodigde rijkssubsidies (SDE++) zijn toegewezen en vergunningen zijn verleend. Daarnaast is het afhankelijk van wanneer de capaciteit van de netbeheerder toegewezen is. De bouwfase neemt doorgaans een periode van ongeveer 3 – 6 maanden in beslag.

2.3.6 Looptijd

De exploitatiefase van de zonneweide heeft een duur van 30 jaar. Na deze fase wordt de zonneweide volledig ontmanteld. De gronden kunnen vervolgens weer in gebruik genomen worden voor de daartoe bestemde functie. De zonnepanelen, kabels en overige materialen zullen zoveel mogelijk op een milieuvriendelijke manier gerecycled of worden hergebruikt.

2.3.7 Operationeel

De aanlegfase loopt over in de fase van beheer. In deze periode is de ontwikkelaar verantwoordelijk voor goed ecologisch beheer van het plangebied. Hiervoor is een beplantings- en beheersplan opgesteld, welke is opgenomen in het landschappelijk inrichtingsplan. In deze periode worden geen meststoffen of pesticiden gebruikt. Na ontmanteling van de zonneweide wordt de verantwoordelijkheid van de gronden overgedragen aan de grondeigenaar.

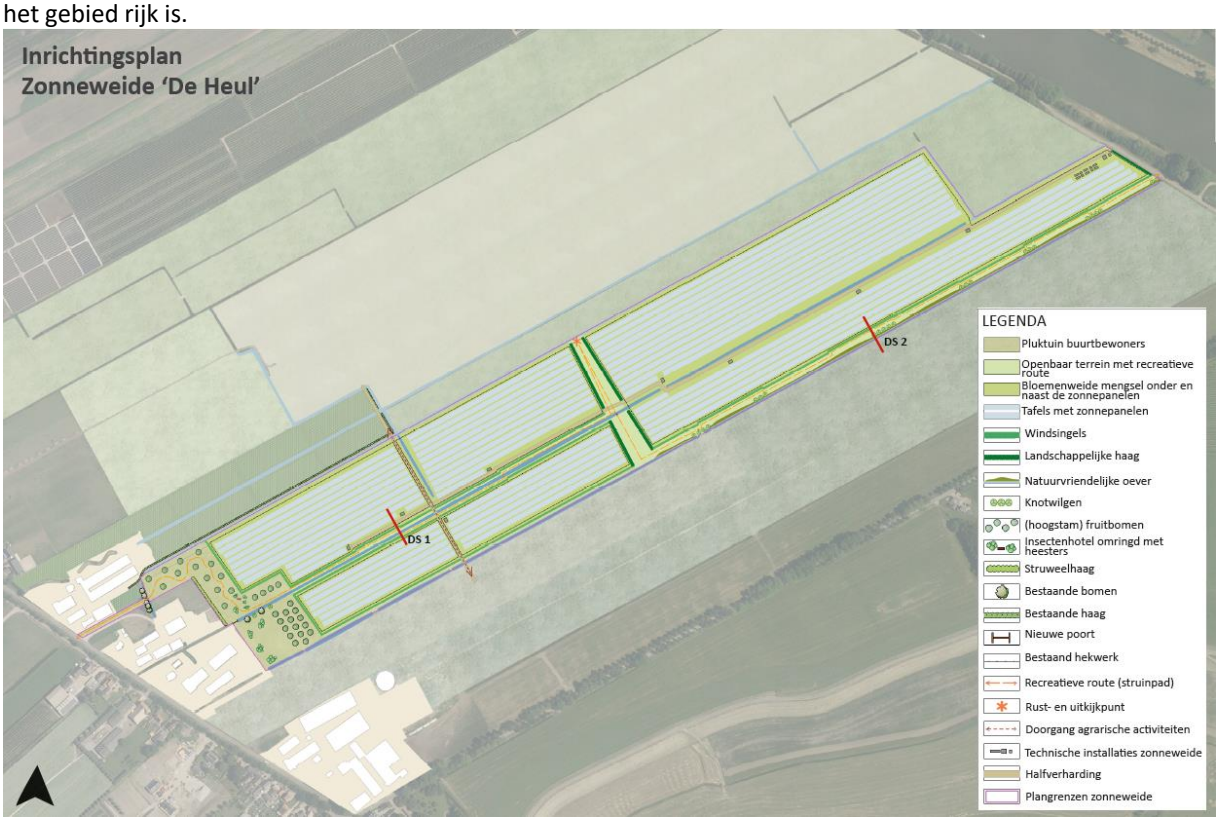
2.3.8 Communicatie en participatie

Zowel de gemeente Houten als de initiatiefnemers hechten veel waarde aan een gedegen participatieproces. Van september 2021 t/m april 2022 is er een intensief participatieproces doorlopen met aan- en omwonenden en andere stakeholders. Middels keukentafelgesprekken en een inloopavond zijn wensen, zorgen en ideeën met de aan- en omwonenden besproken en verwerkt in de plannen. Daarnaast is er vooraf met de volgende externe stakeholders gesproken: gemeente Houten, Provincie Utrecht, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Veiligheidsregio Utrecht, Stedin en Collectief Utrecht Oost. Uitkomsten van deze gesprekken zijn verwerkt in de plannen.

In de bijlage is het document Procesparticipatie opgenomen waarin de volgende onderdelen zijn verwerkt: samenvatting communicatie- en participatieplan, reeds uitgevoerde acties ten behoeve van procesparticipatie, verrijking plan met inbreng en wensen van omwonenden, andere stakeholders & experts. Daarnaast is ook het Plan van Aanpak Financiële Participatie in de bijlage te vinden.

2.4 Landschappelijke inpassing

Een belangrijk uitgangspunt bij het inrichtingsplan van de zonneweide is dat de bestaande landschapsstructuren, zoals het verkavelingspatroon, behouden blijven en er met de ontwikkeling een landschappelijke meerwaarde gerealiseerd wordt passend bij de identiteit van het gebied (kleinschaligheid). De tijdelijke invulling met panelen zal een bijdrage leveren aan het gebied als geheel. Nieuwe landschapselementen in combinatie met de zonneweide geven het gebied een meerwaarde voor het landschap, natuur en cultuurhistorie. Dit betekent dat er rekening wordt gehouden met de bestaande verkavelingsstructuur, het omliggende agrarische gebied, gebiedseigen flora en fauna en de cultuurhistorie die het gebied rijk is.

Figuur 6: Landschappelijke inpassing Zonneweide de Heul

2.4.1 Schaal van het landschap

Versterken van de streekidentiteit

De landschappelijke inrichting is nadrukkelijk afgestemd op elementen die de streekidentiteit extra kracht bij zetten. Het sterkste komt dit tot uiting in het toevoegen van de windsingels rondom de panelenvelden. Dit heeft niet uitsluitend als doel om de zichtbaarheid van de panelen te verminderen. Het is een inrichtingselement dat passend is in zijn omgeving, een extra biodiversiteitswaarde biedt en bijdraagt aan een recreatief aantrekkelijke route door en langs de zonneweide. Ter hoogte van de lintbebouwing langs Overeind en Provincialeweg wordt rekening gehouden met een gepaste afstand van de zonneweide en een invulling van een groene buffer met een boomgaard. De boomgaard past van oudsher bij de erven en vormt een aangenaam rustpunt. Aangezien er sprake is van een lang, diep perceel is het wenselijk om een monotone uitstraling te voorkomen. Langs een gedeelte van de zonneweide wordt dan ook aanvullend een natuurvriendelijke oever gerealiseerd met pleksgewijs schietwilgen. Dit biedt variatie in landschapsbeleving (ook vanaf de Zuwedijk), past binnen de gebiedskarakteristieken en biedt een verhoogde biodiversiteitswaarde.

Opwaarderen van de natuurwaarde
De ontwikkeling geeft aanleiding om de natuurwaarde in en rondom het plangebied te versterken. De toepassing van nieuwe beplanting dient te gebeuren met gebiedseigen inheems plantmateriaal. Ook optimale inrichting en beheer van de gronden dragen bij aan de toename van diversiteit in flora- en faunasoorten. De zonneweide wordt onderdeel van de omgeving en het landschap waardoor het ook toegankelijk is voor de gebiedseigen faunasoorten. De nieuwe landschapselementen vormen een extra leefgebied met grote meerwaarde ten opzichte van het huidige landgebruik. Door het toepassen en realiseren van kruidenrijk grasland, een pluktuin, windsingels, landschappelijke hagen, solitaire bomen en natuurvriendelijke oevers wordt het gebied ingericht als verblijf- en schuilplaats, staat het in verbinding met de natuurwaarde langs de Kanaaldijk Oost, biedt het extra voedselvoorzieningen en geeft het gebied variatie en verschillende beplantingsoorten.

2.4.2 Inrichtingselementen aan de randen

Windsingels
Om de streekidentiteit meer te laten spreken is ervoor gekozen om windsingels rondom de panelenvelden te plaatsen. Deze windsingels zijn maximaal 2.5 meter hoog en wekken de illusie van fruitgaarden die typerend zijn voor de omgeving. Door het inpassen van de windsingels worden er verschillende ruimte gecreëerd. Deze verschillende ruimtes biedt de mogelijkheid om een interessante recreatieve route aan te leggen. Door te spelen met de windsingels en deze in verschillende blokken op te knippen ontstaat er een speelse zichtbeleving voor de recreant. Het struinpad wordt hiermee een leuke route waardoor er een meerwaarde wordt gecreëerd voor de Schalkwijker. Door het inpassen van de windsingels wordt het open/besloten gevoel van het landschap extra geaccentueerd.

De windsingel wordt aangeplant met diverse soorten inheems plantmateriaal. Hiermee worden de windsingels een geschikte plek voor flora en fauna. Het biedt extra broedmogelijkheden voor vogels, het biedt schuilplaatsen en het zijn waardplanten voor vele soorten insecten. Door de inpassing van deze landschapselementen zal de biodiversiteit aanzienlijk toenemen in het gebied.
De windsingels worden op een afstand van vier meter van de watergangen geplaatst. Hierdoor is het mogelijk om de watergangen grenzend aan het plangebied aan beide zijdes te kunnen onderhouden tevens biedt het de mogelijkheid vanaf beide zijdes de windsingel te beheren. De watergangen in het plangebied zijn aan minimaal één zijde te onderhouden.

Een grote wens van de omwonenden is om het zonneveld uit het zicht te ontnemen. Dit voornamelijk vanaf de Provincialeweg/Overeind en vanaf de Zuwedijk. De structuurvisie van gemeente Houten biedt mogelijkheden om het kleinschalige open gebied meer te verdichten. Het gebied is omschreven als een kleinschalig komgebied met een meer beschut agrarisch landschap.

Pluktuin
Het dorpslint van Schalkwijk is een cultuurhistorisch element. Het achterland van de woningen en boerderijen die aan dit dorplint waren gevestigd bestonden vrijwel allemaal uit fruitgaarden. In de jaren ’70-’80 is dit sterk afgenomen. Kleine hoogstam fruitgaarden op het voorerf doet men nog herinneren aan deze gewasteelten.

Om het dorpslint een opzichzelfstaand element te laten, wordt er een groene bufferzone tussen de bebouwing en de zonneweide aangelegd. Deze groen bufferzone wordt ingericht als pluktuin. De pluktuin is tevens het begin- en/of eindpunt van de recreatieve route. De fruitgaarden van vroeger worden in de pluktuin kleinschalig teruggebracht door middel van hoogstam fruit- en notenbomen van verschillende rassen. De soorten die worden aangeplant zijn noot- en vruchtdragend, wanneer de gewassen rijp zijn kunnen de buurtbewoner deze

gewassen plukken en nuttigen. De pluktuin wordt verder ingericht met bloeiende heesters wat onder andere een bron van nectar is voor bijen, vlinders en andere insecten.

Natuurvriendelijke oever
Een waardevolle extra ingreep in dit plangebied is het realiseren van natuurvriendelijke oevers. Hierbij wordt het huidige talud van de watergang flauwer gemaakt waardoor er een groter overgang komt van water naar land. Deze overgang, het flauwe talud, zorgt voor een ontwikkeling van een soortenrijke vegetatie die hier eerder geen kans voor kregen. De natuurvriendelijke oever wordt aan de oostzijde van het plangebied gerealiseerd over een lengte van circa 820 meter. Hierbij varieert de oever tussen de 3 en 5 meter breed en worden er plukgewijs knotwilgen aan de rand toegepast. Door de realisatie van de natuurvriendelijke oever wordt er op verschillende manieren een toename voor de biodiversiteit gecreëerd. Door het afgraven van het talud kunnen zich hier gebiedseigen soorten kiemen. Daarnaast worden er verschillende microklimaten gecreëerd waarin specifieke soorten goed gedijen. Dit microklimaat ontstaan doordat sommige plekken jaarrond, periodiek of nooit onder water staan.
Door het realiseren van de natuurvriendelijke oever in combinatie met de knotwilgen met daar achter de windsingels, ontstaat er een variatie in de landschapsbeleving vanaf de Zuwedijk. Dit landschapsbeeld past binnen de gebiedskarakteristieken en verhoogt tevens de waarde van biodiversiteit en waterkwaliteit.

Landschappelijke haag
Aan de overzijde van het Amsterdam-Rijnkanaal is een woning gevestigd welke uitkijkt over de zonneweide. Om zoveel mogelijk rekening te houden met deze omwonende wordt er een landschappelijke haag geplaatst. Hiermee komen de zonnepanelen ook niet direct aan de Kanaaldijk Oost te liggen en wordt er middels de haag een smalle groene bufferzone gerealiseerd.

Hekwerk
Rondom de panelenvelden en technische installaties wordt een hekwerk geplaatst. Dit hekwerk krijgt de hoogte van circa 2 meter. De windsingels en overige beplantingselementen vallen buiten het hekwerk zodat het hekwerk zo min mogelijk in het gezichtsveld komt te staan. Kleine zoogdieren kunnen het hekwerk passeren doordat het hekwerk minimaal 15 cm boven het maaiveld wordt geplaatst.

2.4.3 Schaal van de zonneweide

Agrarische doorsteek
Door het plangebied loopt een doorsteek welke bedoelt is voor agrarische activiteiten zoals het mogelijk maken van weidegang op andere percelen en binnendoor rijden met landbouwvoertuigen. Dit zal een recht van overpad zijn waar de boer van de naastgelegen percelen gebruik mag maken. Dit pad zal buiten de hekwerken vallen zodat het panelenveld niet betreden hoeft te worden. De agrarische doorsteek zal tevens gebruikt worden voor het onderhoud van de zonneweide om van het ene veld naar het andere veld te kunnen.

Om de agrarische doorsteek te kunnen realiseren zal de kleine watergang die in noord-zuid richting loopt moeten worden verlegd. Deze wordt zo'n 30 meter richting het zuiden verplaatst zodat deze samen loopt met de agrarische doorsteek. Hiermee kan ook het onderhoudt aan de sloot gecombineerd worden. Daarnaast worden er met het verleggen van de watergang twee duikers verwijderd en moet er één es worden gekapt. Voor het realiseren van de agrarische doorsteek moeten er binnen het plangebied drie duikers worden aangelegd om de oversteek te realiseren. Mochten er in het plangebied zich duikers bevinden die als niet nodig worden beschouwd wordt er gekeken of deze verwijderd kunnen worden.

Uitkijkpunt en informatiepaneel
Vanwege de huidige agrarische functie in het gebied ontbreken struinpaden en mogelijkheden tot (kleine) ommetjes voor de omwonende van het plangebied. Met de ontwikkeling van de zonneweide geeft het de mogelijkheid om dit te realiseren. Over de gehele lengte van het perceel wordt een aangenaam struinpad voor wandelaars aangelegd. Dit biedt de omwonende de mogelijkheid om het gebied niet enkel vanaf de buitenkant te bleven, maar er ook daadwerkelijk onderdeel van te zijn en het van binnenuit te aanschouwen.

Het struinpad wordt voorzien van informatiepanelen en een uitkijkpunt. Op de informatiepanelen is informatie over de omgeving, de geschiedenis en de ontwikkeling te lezen. De informatiepanelen hebben een educatieve dan wel een bewust wordende functie, hier worden onder andere verhalen verteld over het stroomgebied en dijkdoorbraken, over de ontginningen vanaf de late middeleeuwen, over de fruitteelt die van oudsher in de omgeving was, over het historische bebouwingslint en de vroegere luchtwachttoren. Het uitkijkpunt geeft uitzicht over de omliggende agrarische gronden van Schalkwijk waarbij men zicht heeft op de steekidentiteit. Het uitkijkpunt zal circa 3 meter hoog worden waardoor men over de windsingels, fruitgaarden en zonnepanelen heen kan kijken. Het uitkijkpunt refereert naar de luchtwachttoren van Schalkwijk welke aan het eind van de tweede wereldoorlog werd gebouwd en in 1952 gereed was. De toren was gemaakt van prefab betonnen raatbouwelementend van enkele meters hoog. In de toren waren diverse trappen om naar boven te komen en het luchtruim in de gate te houden. Dit uitkijkpunt wordt in het midden van het plangebied gerealiseerd waar ook de zitgelegenheden worden gerealiseerd. Dit rustpunt is tevens de wisseling in landschapsbeleving voor de recreant. Vanaf het besloten karakter tussen de windsingels komt men in de open binnenplaats waarna de route zich vervolgd richting de rand van het plangebied waar de nadruk wordt gelegd op het open/besloten landschap. De route zorgt ervoor dat men het huidige landschap met zijn karakteristieken van dichtbij beleeft.

Landschappelijke haag
In het midden van het plangebied maakt de recreatieve route een oversteek. Deze oversteek is een openplek in het plangebied. De openplek is een grote ruimte binnen het besloten landschap van windsingels. Middels landschappelijke hagen die de openplek begrenst wordt men richting de rusten uitkijkplek geleid. De hagen worden in een schuine lijn aangeplant waardoor ze tapstoe naar elkaar toe lopen. Hierdoor creëren we een trechtervorm waardoor de recreanten worden getriggerd om naar de rust- en uitkijkplek te gaan waar ook informatie over het hele gebied te verkrijgen is. De haag krijgt een hoogte van 1,5 tot 2 meter en bestaat uit verschillende soorten beplanting. Doordat zijn vorm, hoogte en plantsoorten afwijken van de windsingels, wordt de open plek een aparte ruimte ten opzichte van de rest van de zonneweide.

Bodemkwaliteit verbeteren
Het omzetten van het plangebied van agrarisch naar zonneweide heeft vrijwel automatisch een positief effect op de bodemkwaliteit. Dit komt omdat veel zaken welke betrekking hebben op het verslechteren van de bodemkwaliteit voornamelijk plaatsvinden bij intensief agrarisch gebruik. In de tijd dat er zonnepanelen op staan krijgt de bodem een rustperiode/herstart. Door de komst van de zonneweide wordt de grond niet meer geploegd, bereden met zwaar materiaal en bemest. Daardoor neemt de kwaliteit van de bodem toe, met een grote impuls op de biodiversiteit als gevolg. Immers door een gunstige zuidopstelling blijft plantengroei mogelijk doordat er licht en water onder de panelen komt[1]. Dit heeft een positief effect op het aandeel organische stof op de bodem. De bodem wordt ingezaaid met een kruidenrijk grasmengsel. Door goed beheer wordt naast het ingezaaide kruidenmengsel ook de natuurlijke vegetatie gestimuleerd.

Zonnepanelen
Er wordt gebruik gemaakt van één type blauwe óf zwarte zonnepanelen. Deze worden in een zuid opstelling, op metalen stellages geplaatst binnen het hekwerk. De hoogte van de panelen bedraagt maximaal 2,2 meter. De panelen worden hoger geplaatst om meer diffuus licht op de bodem te laten komen, daarnaast wordt er 15 tot 20 mm tussen de panelen gelaten waardoor water door de tafels heen kan vallen. Hierdoor kan regen en zon de bodem bereiken zodat het kruidenrijkgrasmengels kans heeft om te groeien. Door alle stellages met dezelfde type panelen uit te voeren ontstaat er een rustig beeld.

Transformator- en bouwwerken
De opgewekte stroom wordt vanaf de zonnepanelen getransporteerd naar omvormers, gemonteerd op stellages onder de panelen. Vanaf de omvormers wordt de stroom getransporteerd naar transformatorstations. Vanuit de transformatoren wordt de stroom naar één inkoopstation getransporteerd, dit is de netverbinding. Daarnaast worden er batterijen (max 3.2m hoog) geplaatst die dienen voor opslag. Het station heeft een maximale hoogte van 3 meter vanaf het maaiveld en staat binnen het hekwerk. De transformatoren, 8 stuks,

[1] Verkenning van bodem en vegetatie in 25 zonneparken in Nederland – Wageningen University & Research https://edepot.wur.nl/541057

staan door het park heen en de overige technische installaties worden bij de ingang van de zonneweide geplaatst, welke zich aan de Kanaaldijk Oost bevindt.

Kleurgebruik
De bouwwerken en elementen op het terrein krijgen een gedekte, verzadigde kleur. Ze voegen zich in het landschap en stralen kwaliteit uit. Groentinten zijn vaak niet passend in het landschap omdat zij feller, harder en niet natuurlijk ogen. Er wordt daarom één grijstint toegepast: kwartsgrijs die zich goed voegt in het landschap en ook kwaliteit en een zekere rust uitstraalt. De kleur heeft een menging met bruin en is wat 'warmer'. De poorten dienen ook in dezelfde kleur gespoten te worden. Indien er overige objecten worden geplaatst dienen deze tevens in dezelfde kleur gespoten te worden.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 11 september 2020 de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. Deze opgaven moeten benut worden om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden. De NOVI biedt perspectief om de grote opgaven aan te pakken. Hierbij is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een ‘omgevingsinclusief’ beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten gemaakt:

1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
2) Duurzaam economisch groeipotentieel.
3) Sterke en gezonde steden en regio’s.
4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuze weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes, die helpen bij het afwegen en prioriteren van de verschillende belangen en opgaven, gehanteerd namelijk; 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies, 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal en 3) Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaat neutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat er een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen. De opgave is dan ook om de broeikasgassen ten opzichte van 1990 te reduceren met tenminste 49 procent in 2030 en met 95 procent in 2050. Een andere opgave is het vervangen van fossiele energiebronnen door duurzame bronnen.

Bovenstaande opgaven manifesteert zich rond een van de vier prioriteiten, namelijk prioriteit 1 ‘Ruimte voor klimaatadaptatie energietransitie’. In beleidskeuzes van deze prioriteit wordt benoemd dat overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan het bijtijds halen van doelstellingen, die in het Klimaatakkoord zijn bepaald.

Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel ruimtelijke als bijvoorbeeld voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonnevelden kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten zonnevelden in het landschap worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Met Zonneweide de Heul wordt invulling gegeven aan de prioriteit ‘Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie’ van de Nationale Omgevingsvisie. De zonneweide wekt elektriciteit op uit zonne-energie. Dit is een duurzame manier van energieopwekking. Daarmee leidt de aanleg van de zonneweide tot een reductie van broeikasgassen. De percelen zijn gelegen in een beschut agrarisch landschap met kleinschalige komgronden. Een zonneweide heeft op deze locatie relatief weinig impact op de omgeving. Zeker gezien met voorliggend plan meekoppelkansen worden benut voor landschap, ecologie en recreatie. Om hiertoe te komen is een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld (paragraaf 2.4). De landschappelijke inpassing van de zonneweide leidt tot een ruimtelijke en ecologische verbetering van de omgeving, waarbij de kenmerken en identiteit van het gebied centraal staan.

3.2.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken.

In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, waarin is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities.

De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 13 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld. Relevant voor Zonneweide de Heul is dat de elektriciteitsvraag blijft groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO2-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen behoeven relatief veel ruimte.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van Zonneweide de Heul levert een bijdrage aan de ambities van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.3 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro worden een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam.
- Kustfundament.
- Grote rivieren.
- Waddenzee en waddengebied.
- Defensie.
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking
In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen. De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien'.

Het aanleggen van de zonneweide op de huidige agrarische percelen is geen nieuw stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State[2] blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding.

Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit het principe van een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

[2] Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708. ABRvS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. In de Omgevingsvisie heeft de provincie Utrecht de doelstelling geformuleerd om in het jaar 2030 minimaal 55% van het elektriciteitsverbruik op te wekken door middel van hernieuwbare energiebronnen. De provincie moet een oplossing vinden voor het provinciale energieverbruik van 100 Petajoule per jaar. Grootschalige opwek van zonne-energie behoort tot een van de alternatieven. Gemeente Houten heeft ook haar eigen opgave geformuleerd in haar Beleidskader zonnevelden Gemeente Houten dat is vastgesteld op 8 juli 2021. De ambitie is uitgesproken om in 2040 energieneutraal te zijn. Deze ontwikkeling draagt bij aan het behalen van de doelen op rijks-, provinciaal, regionaal en lokaal niveau.

2. De regio U16 heeft met de RESU16 een concept-bod uitgebracht van 1,8 TWh. Uit het onderzoek van de regio is gebleken dat ongeveer 15% van grote dakoppervlaktes in de periode tot 2030 gebruikt kan worden voor zonnepanelen. Dit komt doordat niet alle daken geschikt zijn voor zonnepanelen. Dit heeft onder meer te maken met technische bezwaren (draagconstructies, oriëntatie, schaduwvlakken, ect.), maar ook esthetische bezwaren. Voor een zonneweide dat een substantiële bijdrage levert aan de energietransitie is een oppervlakte nodig die op een efficiënte manier ingericht is en gebruikt wordt. Binnen het stedelijk gebied van de gemeente Houten zijn geen gronden beschikbaar waarop een financieel haalbaar plan voor een zonneweide te realiseren is. De grond is in gebruik door andere functies of ligt naast functies die niet te combineren zijn met een zonneweide en bijbehorende installaties. De gemeente Houten staat daarom ook open voor grootschalige zonneweides.

   Het plangebied is gelegen op het Eiland van Schalkwijk. De ligging biedt mogelijkheden voor de koppeling van verschillende aspecten, zoals het vergroten van de biodiversiteit, recreatie en duurzame energieopwekking. Deze zijn opgenomen in voorliggend plan.

   De tijdelijke zonneweide wordt aangelegd voor een duur van 30 jaar. De aanleg wordt mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning in afwijking op het geldend bestemmingsplan. De termijn gaat in op het startmoment van de exploitatiefase. Na het verloop van de exploitatiefase worden de kavels weer in gebruik worden genomen voor de daartoe bestemde functie.

3. Voornamelijk in de aanleg- en ontmantelingsfase moet de zonneweide bereikt worden. Het plangebied kan op een veilige manier ontsloten worden aan de Kanaaldijk Oost. In de exploitatiefase worden de toegangswegen beperkt gebruikt voor onderhoud en beheer.

3.2.4 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030 en een aandeel van 70% duurzaam opgewekte elektriciteit in 2030.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een grondgebonden zonneweide. Deze zonneweide wekt elektrische energie op uit een hernieuwbare energiebron. Met deze elektriciteit worden huishoudens voorzien in hun elektriciteitsbehoefte. Dit leidt tot een vermindering in de uitstoot van broeikasgassen. De voorgenomen ontwikkeling levert hiermee een bijdrage aan de Rijksdoelstellingen voor 2030.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonneweides kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert. De voorgenomen ontwikkeling sluit hierbij aan. De initiatiefnemers zijn voornemens de subsidie aan te vragen om te komen tot een haalbaar plan.

3.2.6 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de NOVI, SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in de NOVI en het Klimaatakkoord.

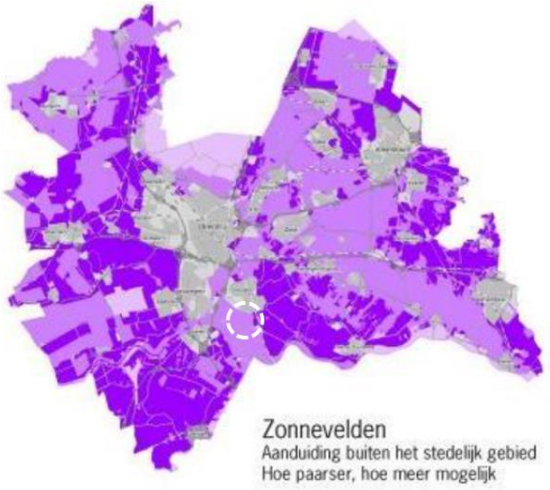
3.3 Provinciaal en regionaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie provincie Utrecht

De Provinciale Staten van de provincie Utrecht hebben op 10 maart 2021 de Omgevingsvisie vastgesteld. In de Omgevingsvisie beschrijft de provincie de doelen en ambities met betrekking tot de fysieke leefomgeving. Deze zijn onderverdeeld in zeven beleidsthema's:

- Stad en land gezond.
- Klimaatbestendig en waterrobuust.
- Duurzame energie.
- Vitale steden en dorpen.
- Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar.
- Levend landschap, erfgoed en cultuur.
- Toekomstbestendige natuur en landbouw.

Duurzame energie
De provincie Utrecht heeft de ambitie om in 2030 minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik op te wekken uit hernieuwbare energiebronnen op eigen grondgebied. Uiterlijk in 2050 wil de provincie Utrecht CO_2-neutraal zijn. Om dit te bewerkstelligen moeten er alternatieven gevonden worden voor het energieverbruik van 100 Petajoule per jaar. Daarom stuurt de provincie aan op energiebesparing en energieopwekking/-gebruik uit duurzame bronnen, zoals water, wind en zon. Deze energietransitie moet klimaatverandering tegenwerken en leiden tot een duurzaam, betaalbaar energiesysteem voor de gehele bevolking. Dit vraagt onder andere om grootschalige veranderingen in diverse sectoren en opschaling van het gebruik van de huidige technieken voor energieopwekking en -besparing.
De provincie benadrukt dat de doelstellingen niet gehaald worden met de kleinschalige opwek van duurzame energie, zelfs niet als alle geschikte daken in gebruik genomen worden. "Grootschalige opwek via windturbines met een groot vermogen en zonnevelden is nodig." Het ruimtebeslag van dergelijke energieprojecten is fors. Daarom heeft de provincie bepaalde gebieden aangewezen die het meest geschikt zijn voor zonneweides. Deze zijn verbeeld op de themakaart Duurzame energie van de Omgevingsvisie en de themakaart zoekgebieden. In gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Weidevogelkerngebieden is realisatie van zonnevelden alleen onder strenge voorwaarden mogelijk. Zonnevelden zijn niet mogelijk in Natura 2000-gebieden en Ganzenrustgebieden. In samenwerking met de regio's U16, Foodvalley en Amersfoort is toegewerkt naar een regionale uitwerking van deze ambities en doelstellingen.

Figuur 7: Plaatsingsmogelijkheden in landelijk gebied voor zonnepanelen. Hoe paarser, hoe meer mogelijk. Zonneweide de Heul is aangegeven met de witte cirkel

De provincie Utrecht vindt het belangrijk dat deze duurzame energiebronnen op een zorgvuldige manier binnen het landschap ingepast worden, met oog voor de Utrechtse kwaliteiten en een bijdrage leveren aan andere doelen. Er moet een balans gevonden worden tussen de grootschalige opwek van duurzame energie en andere functies. Om de impact op het landschap te beperken streeft de provincie daarom naar aansluiting bij belangrijke landschappelijke structuren, zoals snel- en waterwegen. Ook kan compensatie uitkomst bieden. Meekoppelkansen voor andere functies liggen bijvoorbeeld in bosuitbreiding of het tegengaan van bodemdaling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een grondgebonden zonneweide met een bruto oppervlakte van circa 25 hectare, incl. circa 5 hectare landschappelijke inpassing. Deze zonneweide draagt met de opwekking van elektriciteit uit zonne-energie bij aan de provinciale doelstellingen voor 2030 om minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik op wekken uit hernieuwbare energiebronnen en om in 2050 volledig CO_2-neutraal te zijn. De landschappelijke inrichting is nadrukkelijk afgestemd op elementen die de streekidentiteit extra kracht bijzetten. Het sterkste komt dit tot uiting in het toevoegen van de windsingels rondom de panelenvelden. Met de ontwikkeling van de zonneweide wordt de kans verzilverd om over de gehele lengte van het perceel een toegankelijk en aangename wandelroute te bieden. Tot slot wordt door de ontwikkeling van de zonneweide een aanzienlijke biodiversiteitswinst behaald voor het gebied. Er wordt een royale, gevarieerde hoeveelheid aan inheemse beplanting toegevoegd en geïnvesteerd in de ontwikkeling van kruidenrijke vegetaties (ook onder de panelen) en natuurvriendelijke oevers.

Figuur 8: Ligging Zonneweide in de kaartlaag 'Duurzame energie' waarin het plangebied is gelegen in Ruimte voor zonneveld onder voorwaarden.

Natuur

De provincie Utrecht stuurt aan op vitale natuur. Er wordt toegewerkt naar een robuust Natuurnetwerk (NNN) dat dient als leefgebied voor diverse flora en fauna. Onderdeel hiervan zijn de Natura 2000-gebieden, welke gevoelig zijn voor stikstof. Om tot een robuust Natuurnetwerk te komen is de provincie bezig met de realisatie van nieuwe NNN-gebieden. De provincie wil onder meer de gebieden binnen de Groene contour toevoegen aan het Natuurnetwerk. Ontwikkelingen binnen deze natuurgebieden zijn alleen onder strenge voorwaarden toegestaan. Daarnaast stimuleert de provincie verbetering van de natuurkwaliteit. Dit staat in directe relatie met zowel bodem, water als milieu. Bij nieuwe ontwikkelingen worden maatregelen, die de biodiversiteit bevorderen, gestimuleerd. De provincie noemt dit ook wel natuurinclusief ontwikkelen. Meekoppelkansen liggen zo ook bij de realisatie van duurzame energiebronnen en klimaatadaptatie.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied is geen onderdeel van het NNN, Ganzenrustgebied, Militair oefenterrein met bijzondere natuurwaarden of Weidevogelgebied. Met Collectief Utrecht Oost is er gesproken over weidevogelbeheer in het gebied. Collectief Utrecht Oost doet aan weidevogelbeheer in het gebied. Zij geven aan dat door de ontwikkeling van een zonneweide het gebied minder open wordt en dat de geschiktheid voor weidevogels af kan nemen. Zonneweide de Heul is echter met zorg ontworpen om natuur en biodiversiteit te ontwikkelen en daarmee een nieuw leefgebied voor andere soorten. Met de ontwikkeling van windsingels bestaande uit verschillende soorten, een 800 meter lange natuurvriendelijke oever, een pluktuin met diverse soorten en kruidenrijke grasland worden allerlei soorten insecten, vogels en kleine dieren (zoals egel en wezel) aangetrokken. Ook het stoppen van de agrarische activiteiten op het plangebied hebben een positief effect op deze soorten.

In het plangebied worden maatregelen getroffen om de natuurwaarden te verhogen. Het plangebied is momenteel in agrarisch gebruik. Door de realisatie van de zonneweide waarmee landbouw wordt stopgezet krijgen verschillende plantensoorten, insecten en vogelsoorten meer kans. Daarnaast worden windsingels aangelegd uitsluitend bestaand uit inheemse soorten, natuurvriendelijke oevers gerealiseerd en krijgen bloemenmengsels onder de panelen een kans door ruimte tussen de panelen te laten.
Dit biedt voedsel, beschutting en leefruimte aan kleine zoogdieren, insecten en andere fauna. Ook krijgt flora de ruimte om te groeien. Daarmee sluit de ontwikkeling aan op de provinciale ambities voor een robuust netwerk van natuur met een hoge biodiversiteit.

Figuur 9: Ligging Zonneweide in kaartlaag Robuuste natuur met hoge biodiversiteit

Recreatie
Provincie Utrecht wil zorgen voor een kwalitatief en kwantitatief aanbod van recreatieve (groen)voorzieningen welke aansluiten op de behoefte van de inwoners en bezoekers. Er wordt een balans gezocht tussen de verstedelijking en recreatieve functies. Dit is zowel belangrijk voor de gezondheid en leefbaarheid in steden, dorpen en het buitengebied. Functies worden zoveel mogelijk gecombineerd met natuur, landbouw, cultuur, klimaatadaptatie en erfgoed. Voor de realisatie van recreatieve voorzieningen zijn dagrecreatieterreinen en recreatiezones aangewezen. De provincie stimuleert ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze zones die bijdragen aan de recreatieve behoeftes.

Figuur 10: Ligging plangebied in 'Recreatie en Toerisme'

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Het plangebied is gelegen binnen de zone ‘recreatiewoning’, dit is gericht op voldoende kwaliteit van het verblijfsrecreatief aanbod dat aansluit bij de vraag van de bezoeker. Hiermee wordt toegewerkt naar een vitale en duurzame vrijetijdssector. De zonneweide biedt een recreatieve meerwaarde door middel van een uitdagende wandelroute inclusief uitkijkpunt en een hoogstamfruitgaard.

Bodem en water
Provincie Utrecht streeft naar een robuust en veerkrachtig bodem- en watersysteem dat bestendig is tegen perioden van droogte en hevige regenval. Met dit bodem- en watersysteem wordt op een duurzame manier omgegaan. Er is dan ook altijd schoon en voldoende drinkwater aanwezig. Deze provinciale doelstellingen zijn verder uitgewerkt in lokale waterplannen en het Waterplan van het waterschap Stichtse Rijnlanden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Voorliggend plangebied is geen onderdeel van een gebied voor waterberging of zwemwater. Ook is er geen dijk of regionale kering aanwezig. Wel liggen er in het plangebied meerdere tertiaire watergangen. De realisatie van Zonneweide de Heul draagt bij aan de waterkwaliteit en opvangcapaciteit van deze watergangen door de realisatie van natuurvriendelijke oevers. De watergangen blijven behouden en langs de zijden wordt ruimte vrijgehouden voor oevervegetatie e.d. Tussen de panelen wordt ruimte vrijgehouden, zodat water daar kan infiltreren.

In principe worden de zonnepanelen in de grond verankerd middels dunne stalen palen, welke circa 1,5 meter diep de grond in worden geslagen. Bodemonderzoek zal uitwijzen of eventueel extra funderende maatregelen nodig zijn. Na de exploitatiefase worden deze op een eenvoudige wijze uit de grond getrokken zonder daarbij grond af te graven. De zonnepanelen, bijbehorende installaties, etc. hebben geen vervuilende werking op de bodem of water. De realisatie van voorliggend plan heeft juist een positieve invloed op de bodemkwaliteit. Binnen het plangebied worden geen meststoffen of pesticiden meer gebruikt, waardoor bodemorganismen zich kunnen ontplooien. De panelen worden hoger dan gemiddeld geplaatst om meer diffuus licht op de bodem te laten komen, ook wordt er 15 tot 20 mm tussen de panelen gelaten waardoor water door de tafels heen kan vallen. Met deze maatregelen kan regen en zon de bodem bereiken zodat het kruidenrijkgrasmengel kan groeien. Wageningen Universiteit heeft onderzoek gedaan naar opstellingen van zonnepanelen in relatie tot de bodem[3]. Hieruit blijkt o.a. dat een zuidopstelling en een ruimte van minimaal 1 cm een positieve werking heeft op de bodem, de opstelling van Zonneweide de Heul voldoet daaraan.

Figuur 11: Ligging plangebied in Klimaatbestendige en waterveilige omgeving

3.3.2 Interim Omgevingsverordening Utrecht

De Interim Omgevingsverordening Utrecht is op 10 maart 2021 vastgesteld door de Provinciale Staten van provincie Utrecht. Het is een doorvertaling van de Omgevingsvisie naar concrete en juridisch ingekaderde regels. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die

[3] Verkenning van bodem en vegetatie in 25 zonneparken in Nederland (Wageningen University & Research, 2021) https://edepot.wur.nl/541057

betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Met de Interim Omgevingsverordening loopt de provincie vooruit op de Omgevingswet.

In artikel 5.5 de Interim Omgevingsverordening zijn instructieregels opgenomen ten aanzien van zonnevelden in het landelijk gebied. Deze zijn hiernavolgend weergegeven.

Artikel 5.5 Instructieregel zonnevelden

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Zonnevelden** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van opwekking van zonne-energie toestaan door middel van zonnevelden, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de structuren in landschap herkenbaar blijven en voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
   b. de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bij het gebied passende bodemkwaliteit en waterkwaliteit; en
   c. voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.

2. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
   a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
   b. een beeldkwaliteitsparagraaf;
   c. een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken; en
   d. een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid inzake de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur.

<u>Relatie met de voorgenomen ontwikkeling</u>
Voorliggend plan voor Zonneweide de Heul past binnen de gestelde regelgeving van de provincie Utrecht.

Onderstaand zijn de voorwaarden uit artikel 5.5 Instructieregel zonnevelden ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling weerlegd.

Ad 1. Toestaan zonneveld binnen vigerend bestemmingsplan

a. In het kader van een goede landschappelijke inpassing is voor voorliggend plan een Landschappelijk inrichtingsplan opgesteld (zie separate bijlage). De landschappelijke inrichting is nadrukkelijk afgestemd op elementen die de streekidentiteit extra kracht bijzetten. Het projectgebied is gelegen in de kleinschalige komgronden met een open karakter, welke op de hoger gelegen delen in het landschap ligt. De locatie leent zich vanwege de ligging op de overgang van het kommen- en oeverwallenlandschap voor een kleinschaligere uitstraling in contrast met de meer weidse en nattere open komgronden. In dit deel van het landschap is de afwisseling tussen de open agrarische percelen en de beslotenheid van de boomgaarden kenmerkend. Deze afwisseling is terug te zien in de zonneweide, bepaalde randen zijn omsloten met landschappelijke inpassingen en andere randen zijn open juist gehouden. Hierdoor sluit het aan bij de huidige landschappelijke context.
   Het sterkste komt dit tot uiting in het toevoegen van de windsingels van max. 2.5m hoogte rondom een gedeelte van de panelenvelden. Dit heeft niet uitsluitend als doel om de zichtbaarheid van de panelen te verminderen. Het is een inrichtingselement dat passend is in zijn omgeving, een extra biodiversiteitswaarde biedt en bijdraagt aan een recreatief aantrekkelijke route door en langs de zonneweide. Aangezien er sprake is van een lang, diep perceel is het wenselijk om een monotone uitstraling te voorkomen. Langs een gedeelte van de zonneweide wordt dan ook aanvullend een natuurvriendelijke oever gerealiseerd met pleksgewijs schietwilgen. Dit biedt variatie in landschapsbeleving (ook vanaf de Zuwedijk), past binnen de gebiedskarakteristieken en biedt een verhoogde biodiversiteitswaarde. Om ervoor te zorgen dat de zonneweide niet direct tegen de Kanaaldijk Oost aan komt te liggen, wordt er een landschappelijke haag geplaatst waar de plangrens direct aan de Kanaaldijk Oost ligt. Het resterende stuk aan de noord oostzijde ligt op een aanzienlijke afstand van de

Kanaaldijk Oost. De afstand wordt gezien als groene buffer tot de zonneweide en zal hierdoor niet als harde lijn worden ervaren.

b. De huidige ecologische waarde van het gebied is gering door een monotoon en overwegend agrarisch landgebruik (gras en maïs). Met de ontwikkeling van de zonneweide is een aanzienlijke biodiversiteitswinst te behalen voor het gebied. Naast de toevoeging van een royale, gevarieerde hoeveelheid aan inheemse beplanting wordt ook geïnvesteerd in de ontwikkeling van kruidenrijke vegetaties (ook onder de panelen) en natuurvriendelijke oevers. Bij de opstelling van de panelen wordt rekening gehouden met een goede lichtinval op de bodem onder de panelen ten behoeve van een rijk bodemleven (insecten). Daarnaast zal door de komst van de zonneweide de bodem niet meer worden bemest, hetgeen ook de biodiversiteit ten goede komt.

c. Na beëindiging van de exploitatiefase wordt de zonneweide volledig ontmanteld. De bijgebouwen, kabels, etc. worden weggehaald en op een milieuvriendelijke manier verwerkt of gerecycled. Dit alles gebeurt volgens de daarvoor geldende Europese Richtlijnen van de AEEA (WEEE in Engels). Chint is als fabrikant van zonnepanelen verplicht om zich aan deze Europese richtlijnen te houden en ons te registreren voor de recycling van onze parken. Daarnaast verzekerd Chint dat zij alleen componenten gebruik die zijn geregistreerd volgens de AEEA. De gronden kunnen vervolgens weer in gebruik genomen worden voor de daartoe bestemde functie. De zonnepanelen, kabels en overige materialen zullen zoveel mogelijk op een milieuvriendelijke manier gerecycled of worden hergebruikt.

Ad 2. Motivering bestemmingsplan

1. Voorliggend document betreft een ruimtelijke onderbouwing van het initiatief. In deze ruimtelijke onderbouwing wordt beschreven op welke wijze wordt voldaan aan de voorwaarden van het Rijk, de provincie, de regio U16 en gemeente Houten.
2. De beeldkwaliteit van het gebied is gewaarborgd in het Landschappelijk inrichtingsplan. Dit plan is separaat bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd als separate bijlage. Een samenvatting van dit plan is te lezen in hoofdstuk 2.
3. Een beschrijving van het omgevingsproces en de financiële participatie is te vinden in de separaat toegevoegde bijlagen, het communicatie- en participatieplan en het financiële participatieplan. Een korte toelichting is gegeven in paragraaf 2.3.8.
4. Het plangebied is momenteel onderverdeeld in meerdere percelen. In het plan wordt ruimte gegeven voor een agrarische doorsteek zodat de naastgelegen agrarisch ondernemer makkelijk tussen zijn percelen kan begeven met landbouwvoertuigen, gierslangen en voor de weidegang van zijn koeien. Met de landschappelijke inpassing van voorliggend plan is gekozen om de bestaande kavelstructuren te handhaven. Beplanting wordt aangeplant langs bestaande watergangen. Hierdoor doen zich in het plangebied geen grote ruimtelijke veranderingen voor die een negatieve invloed hebben op het toekomstige agrarische gebruik. Het gemeentelijk beleid gaat niet in op de ruil van kavels.

3.3.3 Regionale Energiestrategie U16

Op 28 juni 2019 is het Klimaatakkoord gepubliceerd, waarin ook het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie is vastgelegd. Met het Nationaal programma RES stuurt de Rijksoverheid aan op een regionale aanpak van de energietransitie. Het is de doorvertaling van het Parijs-akkoord en het Klimaatakkoord van het Rijk. In het programma is Nederland onderverdeeld in 30 regio's. Gemeenten, provincie, waterschap en andere stakeholders uit eenzelfde regio werken gezamenlijk aan het opstellen van één document met daarin de contouren van de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en de warmtetransitie.

De gemeente Houten is onderdeel van de energieregio U16, waarin de provincie Utrecht, 16 Utrechtse gemeenten en 4 waterschappen met andere stakeholders samenwerken aan de energietransitie. De regio wil een reële bijdrage leveren aan de landelijke energietransitie en geeft aan dat het landschap en

elektriciteitsnetwerk genoeg ruimte bieden voor het opwekken van duurzame energie. Het concept bod voor de periode tot 2030 is momenteel 1,8 TWh. Dit staat gelijk aan 15% benutting van grote dakoppervlaktes, ongeveer 800 hectare aan zonnevelden en 45 grote windmolens. Voor deze periode zet de regio in op 1 TWh aan zonnevelden. Realisatie hiervan langs infrastructuur behoort tot een van de voorkeuren. In het rapport Energielandschappen heeft de regio eerste stappen gezet richting zoekgebieden en de landschappelijke inpassing van windmolens en zonnepanelen. Het plangebied is onderdeel van het gebied 'Opstrekkende ontginning' en ligt ook in het 'Infralandschap'. De regio heeft enkele eerste richtlijnen opgesteld. Dit zijn: relatief lage opstellingen van zonnepanelen, functiecombinaties (bijv. recreatie en natuurbeheer) en passende afscheidingen (hekwerk, watergangen, bomensingels). Langs infrastructuur wordt een lijnopstelling aangehouden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Zonneweide de Heul draagt bij aan de regionale energiedoelstelling om in 2030 maar liefst 1,8 TWh aan duurzame energie op te wekken. De zonneweide heeft een bruto oppervlakte van 25 hectare, inclusief landschappelijke elementen, beheerpaden, etc. Er wordt met voorliggend plan veel meerwaarde gecreëerd op de ontwikkelmogelijkheden voor flora en fauna, recreatie en landschap. Zo wordt bijvoorbeeld de recreant de mogelijkheid geboden om het gebied niet vanaf de randen te beleven een gevarieerde recreatieve route door de zonneweide, langs boomgaard die fungeert als pluktuin, tussen windsingels door en over watergang heen, langs open gebied met informatieborden en uitkijkpunt met zicht over Schalkwijk, en langs de natuurvriendelijke oever. Er wordt een doorsteek dóór de zonneweide voor de aangrenzende agrarische ondernemer gerealiseerd. De biodiversiteit wordt versterkt door windsingels van max 2.5m hoogte rondom de panelen, een ruim 800 meter lange natuurvriendelijke oever, voldoende licht en water onder de panelen waar kruidenrijk grasland wordt ingezaaid. Daarnaast worden gebiedseigen soorten toegepast en worden de aquatische, ecologische en waterkwaliteit van de watergang verbeterd.

3.3.4 Conclusie provinciaal en regionaal beleid

Het plan voor Zonneweide de Heul past binnen de ambities, doelstellingen en voorwaarden van provincie Utrecht en energieregio U16. Er wordt voorzien in een meervoudig ruimtegebruik en aangehaakt op meerdere gebiedsopgaven.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Beleidskader zonnevelden Gemeente Houten

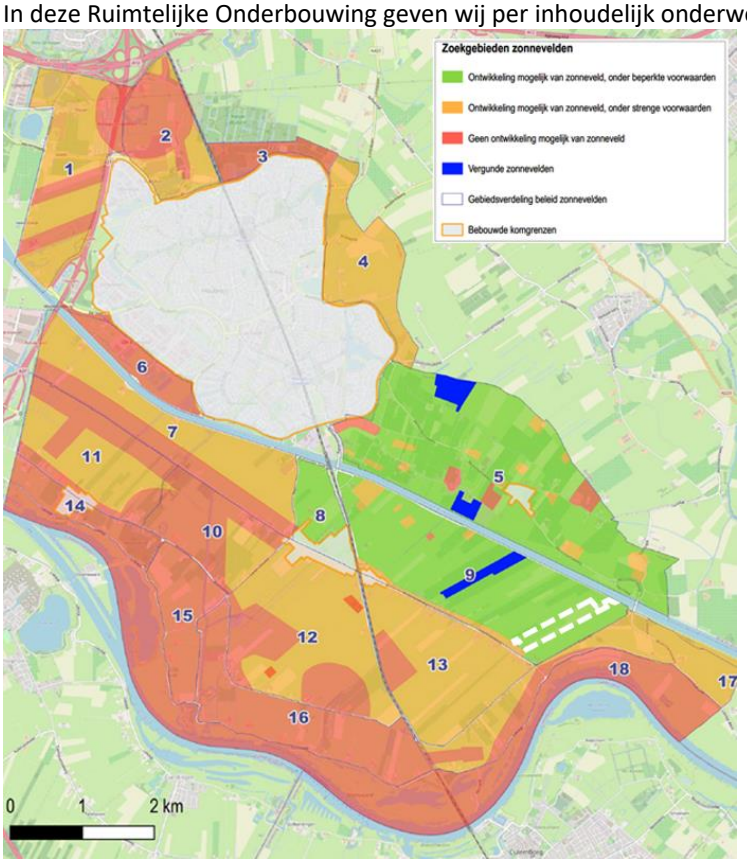
Op 8 juli 2021 heeft de gemeenteraad van Houten het 'Beleidskader zonnevelden gemeente Houten' vastgesteld. Dit beleidskader is opgesteld, omdat gemeente Houten een bijdrage wil leveren aan de opwek van duurzame energie middels de ontwikkeling van kwalitatief hoogwaardige zonnevelden. Belangrijk hierbij is een goede landschappelijke inpassing met oog voor natuur, recreatie en een hoge betrokkenheid van omwonenden mogelijkheden om (financieel) te profiteren van het zonneveld.

Ten behoeve van het beleidskader heeft de gemeente Houten een kansenkaart opgesteld om te duiden waar initiatieven voor zonnevelden kansrijk zijn. In de kansenkaart wordt gebruik gemaakt van een viertal kleuren, te kennen:
- Groen: Hier is onder beperkte voorwaarden een ontwikkeling van een zonneveld mogelijk.
- Oranje: Hier is onder strenge voorwaarden een ontwikkeling van een zonneveld mogelijk.
- Rood: Hier is geen ontwikkeling van een zonneveld mogelijk.
- Blauw: Dit zijn de al vergunde zonnevelden.

Op onderstaande afbeelding is een uitsnede van de kansenkaart weergegeven. In het beleidskader zijn eisen over de uitvoering opgenomen. Dit betreffen algemene eisen waaronder het ondersteunen van de 'Gedragscode zon op land' en de bereikbaarheid voor veiligheidsdiensten; eisen aan aanleg/gebruik/na gebruik

waaronder behoud van landschappelijke structuren en instandhouding van bodemkwaliteit en een opruimplicht. Daarnaast zijn er extra voorwaarden in het gebied van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

In deze Ruimtelijke Onderbouwing geven wij per inhoudelijk onderwerp aan hoe wij voldoen aan deze eisen.

Figuur 12: Ligging plangebied in kansenkaart gemeente Houten

Gebied	Kleur	Max. opp. aan zonnevelden (% van totale gebied)	Al benut voor zonnevelden (opp. en %)	Nieuwe Hollandse Waterlinie	Weidevogels	Overige belangen/kansen
8. Noord van Schalkwijk		20% (10ha)	0	Nee	Nee	Afwijken van 20 ha eventueel mogelijk, grote zonnevelden mogelijk. Rekening houdend met agrarische belangen. In sommige stukken hoge archeologische verwachtingswaarde (3).
9. Noord Oost van Schalwijk		10% (45ha)	16.4 ha, 36%	Nee	Nee	Afwijken van 20 ha eventueel mogelijk, grote zonnevelden mogelijk. Rekening houdend met agrarische belangen.
10. Noord van Tull		10% (25ha)	0	Ja	Ja	Waterwingebied Vitens. Vlak bij de kern hoge archeologische verwachtingswaarde (3).

Figuur 13: Gebiedstabel

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

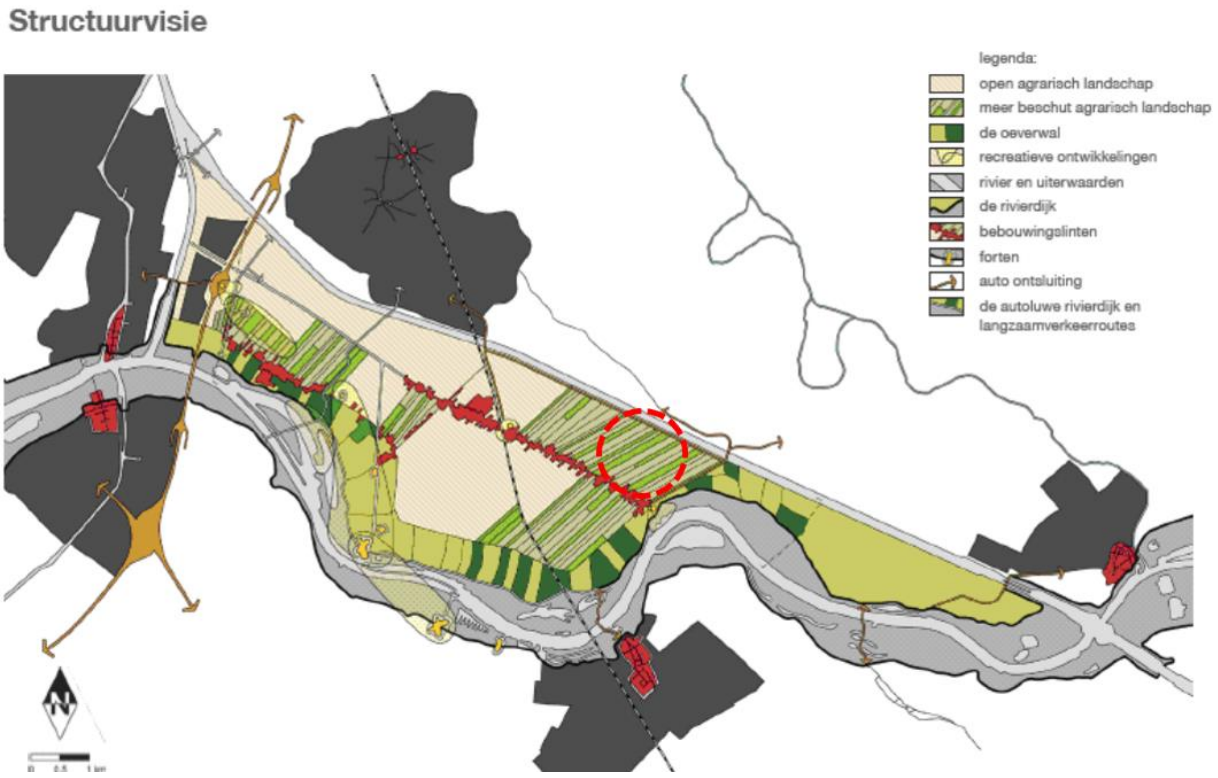
Op de kansenkaart voor realisatie van zonneweiden binnen gemeente Houten is te zien dat De Heul is gelegen in een groene zone. Dit duidt op 'zonnevelden mogelijk, onder algemene voorwaarden en/of positief versterkende combinaties, bijvoorbeeld met recreatie'. Met dit plan voor de locatie De Heul komen meerdere doelen ten aanzien van landschap, agrarisch, cultuurhistorie, natuur, recreatie en beleving samen in één integraal ontwerp. Het benutten van bovengenoemde meekoppelkansen maakt de locatie uiterst geschikt voor de ontwikkeling van een zonneweide (kansen benutten).

Naast de kansenkaart is er ook per specifiek gebied in de gebiedstabel informatie aangegeven. Blijkens figuur 12 geldt voor Noord Oost van Schalkwijk maximaal 10% (= 45 hectare) oppervlakte aan zonnevelden in het totale gebied. Met het gegeven dat er reeds een zonneveld vergund is van 16,4 hectare, is er nog maximaal 28,6 hectare mogelijk in dit gebied. Zonneweide De Heul kent een netto oppervlakte van circa 20 hectare dat grotendeels in deze behoefte kan voorzien. Door de agrarische doorsteek die in het ontwerp zit wordt goed rekening gehouden met de agrarische belangen, de doorsteek zorgt ervoor dat de agrarische ondernemer zich makkelijk tussen zijn percelen kan verplaatsen zonder daarvoor de Provincialeweg te gebruiken zoals dat nu het geval is.

3.4.2 Structuurvisie Eiland van Schalkwijk – Gemeente Houten

Gemeente Houten heeft een structuurvisie opgesteld voor het Eiland van Schalkwijk, welke is vastgesteld op 22-12-2011. In dit document is een gewenst toekomstbeeld voor dit gebied neergelegd, deze visie geeft de kaders weer waar de gemeente graag naar toe wil werken.

De beoogde locatie voor Zonneweide De Heul is gelegen in de kleinschalige komgronden ten noorden van Schalkwijk, dit gebied is voornamelijk getypeerd als ‘meer beschut agrarisch landschap’. Landbouw is daar de belangrijke functie, waarbij daar ook volop de ruimte aan duurzame en gezonde landbouw wordt gegeven. Verbreding aan functies kan worden gezocht in combinatie met recreatie, natuur en de productie van duurzame energie. Uitgangspunt hierin hoofd- en nevenfuncties te faciliteren en waar nodig te ondersteunen met bebouwing.

Figuur 14: Uitsnede structuurvisie Eiland van Schalkwijk Gemeente Houten, ligging plangebied in de rode cirkel

Het Eiland van Schalkwijk is een agrarische gebied waarbij fruitteelt en uitgestrekte vlakke weilanden kenmerkend zijn. Doordat het eiland omringd is door wateren, de Lek, het Lekkanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal, zijn de verbindingen met de omgeving beperkt. Dit heeft er toe geleid dat het eiland nauwelijks is aangetast en niet is opgeslokt door verstedelijking. Schalkwijk is een lintdorp waarbij boerderijen, woningen en bedrijven gevestigd zijn aan één doorgaande weg. Achter dit lintdorp liggen de uitgestrekte landerijen en fruitgaarden.

Zoals beschreven in de structuurvisie staat de gemeente Houten voor een duurzame gebiedsontwikkelingen welke bouwen op de kracht van het gebied, kwetsbare kwaliteiten beschermen en ruimte geven waar mogelijk. Hierbij is het van belang dat er met name rekening wordt gehouden met natuur, landbouw, recreatie en cultuurhistorie waarbij het landelijke karakter niet verdwijnt. Middels deze insteek kunnen er kwaliteiten worden toegevoegd en/of versterkt.

Al jaar en dag is de landbouw van Schalkwijk een belangrijke economische drager. De landbouw vormt het gezicht van Schalkwijk waarbij graslanden, akkers en boomgaarden kenmerkend zijn. De landbouw heeft al vele ontwikkelingen doorgemaakt wat veel veerkracht vraagt. Deze ontwikkelen zijn ook terug te zien in het landschap. Echter vraagt de toekomst om een duurzaamheidseconomie waarbij de landbouw in dit gebied een grote rol kan spelen. Dit kan onder andere middels energieproductie, recreatieve nevenfuncties, streekproducten en/of agrarisch natuurbeheer.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
Het projectgebied is gelegen in de kleinschalige komgronden welke op de hoger gelegen delen ligt. Hierdoor wordt het landschap gezien als een beschut agrarisch landschap waarbij geen waarde van openheid op zit. Dit geeft ruimte om oude structuren in nieuwe vormen terug te brengen.

3.4.3 Conclusie gemeentelijk beleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de ambities, doelstellingen en richtlijnen van de gemeente. De zonneweide draagt bij aan de lokale energietransitie naar een energieneutrale gemeente Houten in 2040 en andere gemeentelijke opgaven.

3.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale-, provinciale-, regionale- en gemeentelijk beleid.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen natuurwaarden, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is door Eelerwoude een Toets Wet Natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is separaat gevoegd bij deze aanvraag (zie bijlage). De belangrijkste resultaten zijn hieronder kort toegelicht.

4.2.1 Soortenbescherming

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt
De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke (en plaatselijke) verstoring, er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt
Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Broedvogels
Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen[4] uit te voeren.

Werken binnen het broedseizoen is alleen mogelijk wanneer door een ecoloog is aangetoond dat er binnen of rondom het plangebied geen nesten/jongen van broedvogels zijn vastgesteld. Het wordt met klem geadviseerd om werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren omdat de aanwezigheid van nesten en/of jongen veel invloed kan hebben op de uitvoering.

[4] In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Algemene zorgplicht

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld door de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

4.2.2 Bescherming van gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Een toetsing op grond van de Wet Natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten:

In de Wet Stikstofreductie en Natuurherstel welke op 1 juli 2021 in werking is getreden zijn tijdelijke stikstofdeposities voor bouwactiviteiten vrijgesteld van vergunningplicht. Zekerheidshalve is een stikstofberekening middels de AERIUS-calculator voor de bouwwerkzaamheden de tijdelijke depositie inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is ook een stikstofberekening uitgevoerd voor de gebruiksfase. Beide berekeningen laten zien dat de gewenste ontwikkeling een niet significante stikstofdepositie van 0,00 mol/ha/jaar tot gevolg heeft, hiermee is de gewenste ontwikkeling uitvoerbaar op het gebied van stikstof. De rapportage is toegevoegd in de bijlage van deze onderbouwing.

4.2.3 Bescherming van houtopstanden

Er wordt binnen het plangebied waarschijnlijk één es gekapt. Dit betreft een solitaire boom in het midden van het plangebied. Omdat deze es geen onderdeel uitmaakt van een boselement of rijlaanbeplanting is het indienen van een kapmelding niet noodzakelijk.

4.2.4 Natuurnetwerk Nederland

Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Het plangebied ligt niet in het NNN, daarnaast blijft de geplande ontwikkeling beperkt tot het plangebied, waardoor er geen sprake is van een externe werking. Een uitgebreide toetsing wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4.2.5 Conclusie

Er wordt rekening gehouden met de voorgenoemde maatregelen en werkwijze waardoor geen overtreding van de natuurwetten en natuurbeleid aan de orde is. In de gewenste ontwikkeling van de zonneweide wordt rekening gehouden met de genoemde maatregelen. Vanuit de eisen van de natuurbescherming is het plan derhalve uitvoerbaar.

4.3 Archeologische waarden

Aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de

mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen, welke archeologische waarden in het geding zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
In het bestemmingsplan zoals in voorgaande paragraaf weergegeven kent het plangebied de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 1' en 'Waarde – Archeologie 3'. Dit brengt de volgende consequenties met zich mee:

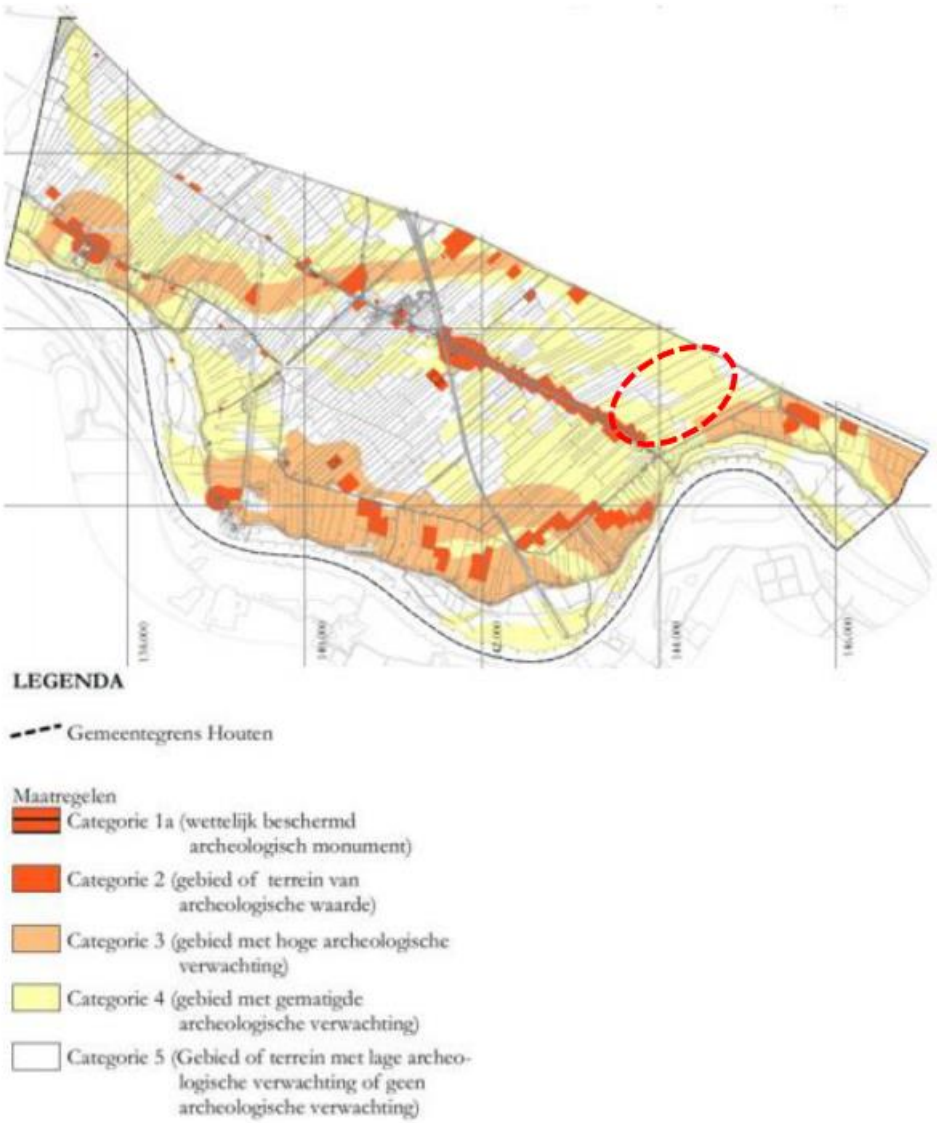
- **Dubbelbestemming waarde – archeologie 3**
  Archeologisch onderzoek benodigd is bij grondwerkzaamheden groter dan 5.000 m^2 of meer waarbij graafwerkzaamheden plaatsvinden die dieper gaan dan 1.0 m onder peil. Deze dubbelbestemming is vigerend in het gehele plangebied, alleen ter hoogte van de bebouwing aan de Provincialeweg is dubbelbestemming waarde – archeologie 1 vigerend.

- **Dubbelbestemming waarde – archeologie 1**
  Archeologisch onderzoek benodigd is bij grondwerkzaamheden groter dan 100 m^2 of meer waarbij graafwerkzaamheden plaatsvinden die dieper gaan dan 0.5 m onder peil. Deze dubbelbestemming komt niet buiten het vigerende bouwblok van de erven. Ter hoogte van de bebouwing aan de Provincialeweg, aan de zuidwest kant van het plangebied is een hogere archeologische dubbelbestemming vigerend. Hier vinden geen grondwerkzaamheden plaats.

Figuur 15: Uitsnede bestemmingsplan 'Eiland van Schalkwijk' ter hoogte van de Provincialeweg, de archeologische dubbelbestemming waarde – archeologie 1 is aangegeven met de rode arcering

Ditzelfde gebied kent in de archeologische beleidsadvieskaart van gemeente Houten een classificering als categorie 2 'gebied of terrein van archeologische waarde'. In dit gebied zijn resten uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd te verwachten. Dit is te relateren uit het historische bebouwingslint langs de wetering.

Figuur 16: Archeologische beleidskaart Houten (bron Cultuurhistorisch onderzoek en advies Houten Zuid, Cuijpers Advies)

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Met de voorgenomen ontwikkeling vinden er geen grondwerkzaamheden plaats in het gebied met de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 1. De zonneweide wordt gerealiseerd in het gebied met de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3. De palen van de tafels waar de zonnepanelen op komen te liggen komen op een diepte van circa 1.5 m, echter wordt daarmee niet de oppervlakte van 5.000 m2 overschreden. Hierdoor worden er geen archeologische waarden geschaad in het gebied en is er geen onderzoek nodig, de gewenste ontwikkeling wordt uitvoerbaar geacht.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten, naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Momenteel zijn er in het plangebied weinig cultuurhistorische waarden waarneembaar en beleefbaar voor omwonenden en recreanten, zo is gebleken uit de landschapsanalyse en het veldbezoek. Met de gewenste ontwikkeling van een zonneweide worden geen cultuurhistorische waarden geschaad, de resterende waarden

worden juist extra beleefbaar gemaakt. De zichtbaarheid en bewustwording wordt vergroot waarmee de cultuurhistorische waarden extra worden benadrukt. Door middel van een goede landschappelijke inpassing waarbij een hoogstamfruitgaard en windsingels (refererend naar de oude fruitteelt van de regio), een uitkijktoren (refererend naar de oude luchtwachttoren) en bewust afstand te houden met de panelen van het waardevolle bebouwingslint wordt hier goed rekening mee gehouden. Op informatiepanelen worden de verhalen verteld van de cultuurhistorische waardevolle thema's, zoals ook over het vroegere stroomgebied en dijkdoorbraken die het gebied hebben gevormd.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten, van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

Europees beleid
De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit was 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid
Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021 weer, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en een toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Provinciaal beleid
De provincie werkt nauw samen met waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld. De Provinciale Staten hebben de wettelijke bevoegdheid tot het instellen en opheffen van waterschappen, tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en tot de verder reglementering van waterschappen. De manier waarop de waterschappen hun taak uitoefenen is onderhevig aan provinciaal toezicht, doordat het waterbeheerplan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft. Dus de provincie stelt de regels op en de waterschappen doen verder de uitvoering van het waterbeheer.

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

Het Algemeen Bestuur van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) heeft op 16 maart 2016 het waterbeheerplan 'Waterkoers 2016 – 2021' vastgesteld. Het motto van de Waterkoers is 'Samenwerken aan een veilige, gezonde en prettige leefomgeving'. In het waterbeheerplan is een vijftal pijlers geformuleerd:

- Waterveiligheid (Voorkomen van overstromingen, heel centraal Holland veiliger, gevolgenbeperking en calamiteitenzorg).
- Voldoende water (Eerlijke verdeling van lusten en lasten, samen omgaan met wateroverlast, aanvoer van zoet water, prettig leven in de stad, mooi en vitaal veenweidegebied en in gesprek over grondwater).
- Gezond water (Levendige boerensloten, gezond water in de stad, waternatuur met waarde).
- Gezuiverd afvalwater (Efficiënt en doelmatig zuiveren, samenwerken in de afvalwaterketen, van afval naar grondstof en vernieuwen rioolwaterzuivering Utrecht).
- Genieten van water (Soepele doorstroming vaarverkeer, samen voor een goede visstand, kansen voor recreatief medegebruik en 1000 jaar waterbeheer zichtbaar).

Keur

De Keur is een waterschapsverordening en omvat samen met de Waterwet alle gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen of activiteiten die consequenties hebben voor de waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De Keur is verder uitgewerkt in beleids- en algemene regels.

Legger

De Keur verwijst in de gebods- en verbodsbepalingen volop naar de legger. De legger legt de status en afmetingen behorende bij de regels van de Keur vast in een overzichtskaart van het waterbeheersgebied. Op deze kaart zijn onder andere dijken, waterlopen en bijbehorende beschermingszones aangegeven.

<u>Relatie met de voorgenomen ontwikkeling</u>

De HDSR Legger Oppervlaktewater 2020 is geraadpleegd. Te zien is dat er meerdere tertiaire watergangen, dammen en kunstwerken in het plangebied aanwezig zijn. Door een passende landschappelijke inpassing ondervindt slootonderhoud geen belemmering. De watergang aan de noordoostzijde (ten noorden van de Kanaaldijk Oost) is een primaire watergang, deze grenst niet aan het plangebied doordat deze ruim 100 meter ten westen van het plangebied aan de noordkant van de Kanaaldijk Oost verder gaat. Daarnaast wordt een sloot met een dam met duiker verplaatst, een stuw verwijderd, en een spindelschuif geplaatst. Hiervoor wordt ter zijne tijd een watervergunning aangevraagd.

In de planvorming heeft uitvoering overleg plaatsgevonden met HDSR. Hieruit blijkt dat de natuurvriendelijke oever positieve effecten heeft voor de waterberging en verbetering waterkwaliteit. HDSR heeft aangegeven dat de dwarssloot binnen het plangebied mag worden verplaatst zodat deze goed aansluit bij de nieuwe agrarische doorsteek. HDSR is reeds op de hoogte van de te verplaatsen dam met duiker, verwijderen van de stuw en plaatsen van de spindelschuif. Daarnaast is met HDSR besproken dat mochten er in het plangebied zich duikers bevinden die als niet nodig worden beschouwd er wordt gekeken of deze verwijderd kunnen worden.

Figuur 17: Uitsnede HDSR Legger Oppervlaktewater 2020

Op 28 maart is de Watertoets afgenomen bij Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden via Watertoets.nl (zie bijlage). Hieruit blijkt dat de korte procedure van toepassing is. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen groot effect (geen groot waterbelang) op het water. Wel worden er meerdere adviezen meegegeven:

Advies hemelwater infiltreer

Hemelwater wordt geïnfiltreerd in de bodem. In het waterbeleid is afvoer van overtollig hemelwater door middel van infiltratie in de bodem het uitgangspunt. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool een optie. Afvalwater kan worden afgevoerd naar vuilwaterriool/DWA-riool.

Advies gebruik van materialen

Het verdient de voorkeur om geen zware metalen, zoals lood, koper of zink toe te passen voor dak, dakgoot of regenpijp. Indien dit wel gebeurd, moet er een zuiveringsvoorziening worden aangelegd, zodat hemelwater geloosd kan worden op oppervlaktewater. Zware metalen vervuilen namelijk het oppervlaktewater.

Voorgenomen ontwikkeling wordt uitvoerbaar geacht en er worden geen waarden op het gebied van water geschaad.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige archeologische-, cultuurhistorische-, water- en natuurwaarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het plangebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- bodem;
- geluid;
- luchtkwaliteit;
- lichtreflectie;
- warmteontwikkeling;
- elektromagnetische straling;
- kabels en leidingen;
- externe veiligheid;
- bedrijven en milieuzonering;
- verkeer en parkeren;
- vormvrije m.e.r.-beoordeling.

5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan moet worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op de website www.bodemloket.nl is nagegaan of er eventuele bodemverontreinigingen in het plangebied bekend zijn. Na het raadplegen van het bodemloket is naar voren gekomen dat van het plangebied nog geen bodeminformatie is. Bij nieuwe ontwikkelingen zou hier een bodemonderzoek uitgevoerd moeten worden, om aan te tonen dat de grond geschikt is voor het gebruik. Op basis van beschikbare gegevens en bronnen is het aannemelijk om te stellen dat de huidige grond geschikt is voor de realisatie van een zonneweide. Een zonneweide is immers geen functie waar mensen langdurig verblijven. Daarnaast zal er geen grond van het terrein afgereden worden. Er wordt gewerkt met een gesloten grondbalans. Een nader bodemonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht. Op de volgende afbeelding is een uitsnede van het bodemloket opgenomen.

Figuur 18: Uitsnede bodemloket kaart

Gelet op voorgaande bevindingen wordt gestel dat het aspect bodemkwaliteit geen probleem zal opleveren voor de ontwikkeling van een zonneweide. Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

Het omzetten van het plangebied van agrarisch naar zonneweide heeft vrijwel automatisch een positief effect op de bodemkwaliteit. Dit komt omdat veel zaken welke betrekking hebben op het verslechteren van de bodemkwaliteit voornamelijk plaatsvinden bij intensief agrarisch gebruik. In de tijd dat er zonnepanelen op staan krijgt de bodem een rustperiode/herstart. De grond wordt ingezaaid met een kruidenrijkmengsels die qua soorten heel specifiek is afgestemd met omliggende agrariërs zodat er geen soorten tussen zitten die tot overlast veroorzaken. De panelen worden hoger geplaatst om meer diffuus licht op de bodem te laten komen, daarnaast wordt er 15 tot 20 mm tussen de panelen gelaten waardoor water door de tafels heen kan vallen. Hierdoor kan regen en zon de bodem bereiken zodat het kruidenrijkgrasmengels kans heeft om te groeien. Dit heeft een positief effect op het aandeel organische stof op de bodem. De panelen zijn gemaakt van veilige materialen zodat er geen uitspoeling van metalen in de grond plaatsvindt. Daarmee wordt er alles aan gedaan om de kwaliteit van de bodem op de termijn te verbeteren.

De bodemkwaliteit zal fysische, chemische en biologische kwaliteit van de bodem zal er op vooruit gaan:

Fysisch en biologisch
Als gevolg van het staken van grondbewerking verbeteren met name de fysische en biologische eigenschappen van de bodem. Als eerste wordt er niet meer geploegd waardoor er geen oxidatie meer optreedt in de bodem. Aanwezige organische stoffen zullen hierbij niet meer worden afgebroken en sneller behouden blijven. Dit maakt het voor het bodemleven mogelijk om hiervan te leven en stoffen om te zetten.
Naast grondbewerking zal ook verdere verdichting van de bodem worden tegengegaan en het poriënvolume toenemen. Het plangebied wordt niet meer met zwaar materieel bereden. Enig onderhoud van het park blijft

noodzakelijk ten behoeve van maaiacties. Echter zal dit gebeuren over vaste paden en extensief worden uitgevoerd waardoor een groot gedeelte van het perceel wordt ontzien.
Zowel het stoppen van oxidatie in de bodem als het terugdringen van verdichting heeft meerdere voordelen. Niet alleen krijgen micro-organismen de kans om zich te ontwikkelen, ook houdt de bodem meer water vast. Het vasthouden van water is belangrijk om ten tijde van regen het hemelwater op te slaan en daardoor perioden van droogte te kunnen overbruggen.
Het staken van het gebruik van insecticiden en herbiciden zorgt ervoor dat micro-organismen zich kunnen ontwikkelen in de bodem.

Chemisch
Het staken van bemesting zorgt ervoor dat het overschot aan fosfor, stikstof en kalium niet groter wordt. Daarnaast zal met name stikstof en kalium uitspoelen uit de bodem. Door deze uitspoeling zullen de chemische eigenschappen van de bodem verbeteren. Als positief effect heeft dit dat er een meer diverse vegetatie mogelijk is en er meer biodiversiteit ontstaat. Fosfor spoelt niet tot nauwelijks uit en zal grotendeels behouden blijven in de bodem.

Conclusie
Het eerdergenoemde onderzoek van Wageningen University & Research (paragraaf 3.3.1) liet zien dat een opstelling richting zuid met minimaal 1cm ruimte een positieve werking heeft op de bodemkwaliteit. Er zijn meerdere onderzoeken gedaan naar de relatie tussen zonnepanelen en bodemkwaliteit, waaronder het onderzoek door CLM[5], ook hier wordt beschreven dat zonnepanelen in een zuidopstelling de meest gunstige opstelling is in relatie tot de bodemkwaliteit.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:
De normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen.

- Bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
- Op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder
Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen, die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen, de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. De zonneweide hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonneweide. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemissie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De transformatoren worden op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen (woonhuizen) geplaatst. Vanwege de liggende positie van de panelen ontstaat geen significante reflectie van omgevingsgeluid. De panelen kaatsten door deze positie het geluid omhoog. Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

[5] Zonneparken in agrarisch gebied: effecten op de bodemkwaliteit door J.A. Keuskamp, D.W. Dijkman en R.J. Gommer (2018)

Bedrijven in de omgeving
Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd, aangezien er binnen het plangebied geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen gerealiseerd worden.

Woon- en leefklimaat
De transformatorstations hebben een bronvermogen van 3 MVA. De omvormers (circa 250 KW) kunnen ook nog enig geluid produceren. De VNG heeft inzake bedrijven en milieuzonering richtafstanden voorgeschreven ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Voor transformatorstations met een vermogen minder dan 10 MVA geldt voor het voorkomen van geluidhinder een richtafstand van 30 meter. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies (zoals burgerwoningen).

De zonneweide vormt geen hinder voor geluidsgevoelige bestemmingen. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast komen er in het plangebied circa 8 transformatorstations met elk een vermogen van circa 10 MVA en een klantstation te staan. Deze worden op een minimale afstand van 50 meter geplaatst. Zo vormen de aanwezige installaties geen geluidshinder voor omliggende woningen en bestemmingen. De dichtstbijzijnde woonbestemming ligt aan de zuidzijde, op circa 50 meter van het plangebied. Aan deze zijde komt eerst een stuk landschappelijke inpassing in verband met het uitzicht vanaf de Provincialeweg. Hierdoor is de afstand tussen de omvormers/transformatoren/het onderstation en de woonbestemming ruim meer dan 30 meter bedraagt. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: ‘Niet in betekenende mate bijdragen’ (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). Om te berekenen of de ontwikkeling met het aantal verkeersbewegingen een negatieve impact heeft op de luchtkwaliteit, is er een NIBM-tool ontwikkeld. In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die niet in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Ten behoeve van voorliggend plan is de NIBM-tool geraadpleegd om te berekenen in welke mate de ontwikkeling bijdraagt aan vermindering van de luchtkwaliteit. Krachtens de NIBM-tool is een ontwikkeling ‘niet in betekenende mate’ bij een toename van 800 verkeersbewegingen (waarvan 5% vrachtverkeer) per dag. De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonneweide. Gedurende de aanleg- en ontmantelingsfase ontstaat een tijdelijke verhoging van het aantal verkeersbewegingen. Dit aantal blijft ruimschoots onder de 800 per dag. Gedurende de exploitatiefase is het aantal verkeersbewegingen gelijk met de huidige situatie. Enkel voor onderhoud en beheer is een niet significant aantal verkeersbewegingen benodigd. Zonneweide de Heul heeft geen verkeersaantrekkende werking voor gemotoriseerd verkeer.

De voorgenomen ontwikkeling leidt daarmede niet tot een vermindering van de luchtkwaliteit. Een onderzoek naar de luchtkwaliteit is niet noodzakelijk. Het onderdeel ‘stikstofdepositie’ wordt behandeld in paragraaf 4.2.2.

5.5 Lichtreflectie

Zonneweide de Heul wordt landschappelijk ingepast. De zonnepanelen liggen in een hellingshoek van ongeveer 10 graden. Deze hellingshoek zorgt ervoor dat licht naar boven wordt gekaatst. Reflectie is daardoor enkel in een zeer kleine hoek mogelijk. Echter zijn de zonnepanelen ook voorzien van een anti-reflectie folie of coating, waarmee lichtreflectie tijdens normale weersomstandigheden wordt voorkomen. Hinder door lichtreflectie voor omwonenden en passanten, zoals gebruikers van omliggende wegen, wordt dan ook niet verwacht.

5.6 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (µT). De GGD adviseert om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonneweides door de afstand van een zonneweide tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn, dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 µT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen wordt ruimschoots voldaan aan de advieswaarde van 0,4 µT.

In het RIVM ‘Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen’ (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 µT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 meter van onderzochte transformatorstations. In voorliggend plan wordt voor de transformatorstations, omvormers en het inkoopstation een grotere afstand aangehouden dan 7 meter ten opzichte van woningen in de omgeving. Derhalve mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling bij Zonneweide de Heul geen gezondheidsrisico vormt.

5.7 Warmeontwikkeling

In 2013 is in de Verenigde Staten een studie verricht (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) waarin is onderzocht of er bij zonneweides sprake is van ‘(Urban) Heat Island Effects’. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonneweides. Direct rondom zonneweides zijn eventuele temperatuurverschillen deels, dan wel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag.

Op basis van deze resultaten is het niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van Zonneweide de Heul. Binnen het plangebied zijn meerdere elementen aanwezig die zorgen voor verkoeling van de zonneweide, zoals watergangen en groenstructuren. De landschappelijke inpassing zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden.

5.8 Kabels en leidingen

In het kader van de veiligheid bij de werkzaamheden en voorkomen van schade aan kabels en leidingen wordt in voorbereiding op de aanleg van de zonneweide een KLIC-melding gedaan. Indien blijkt dat in het plangebied kabels of leidingen aanwezig zijn worden de werkzaamheden afgestemd met de beheerder.

5.9 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor de omgeving ten gevolge van een ongeval bij de productie, opslag en het transport van gevaarlijke stoffen en de kans dat hierbij dodelijke slachtoffers vallen. In het geval van een ruimtelijke plan dient het milieuaspect externe veiligheid onderzocht te worden. Het plan voornemen kan risicobronnen in het kader van externe veiligheid mogelijk maken en of bestaande risicobronnen kunnen invloed hebben op het plan. Deze risico's moeten worden beschouwd om te onderzoeken of het planvoornemen voldoet aan de geldende normen.

Beleidskader

Het landelijke beleidskader valt uiteen in verschillende besluiten en regelingen voor de verschillende type risicobronnen. Risicobronnen in het kader van Externe veiligheid zijn inrichtingen (bedrijven met gevaarlijke stoffen), infrastructuur zoals auto-, spoor- of vaarwegen, en buisleidingen voor het transport van aardgas.

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).
- Voor transportroutes over de weg, het water en het spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).
- Daarnaast is in sommige gevallen het Activiteitenbesluit milieubeheer en/of het Vuurwerkbesluit van toepassing.

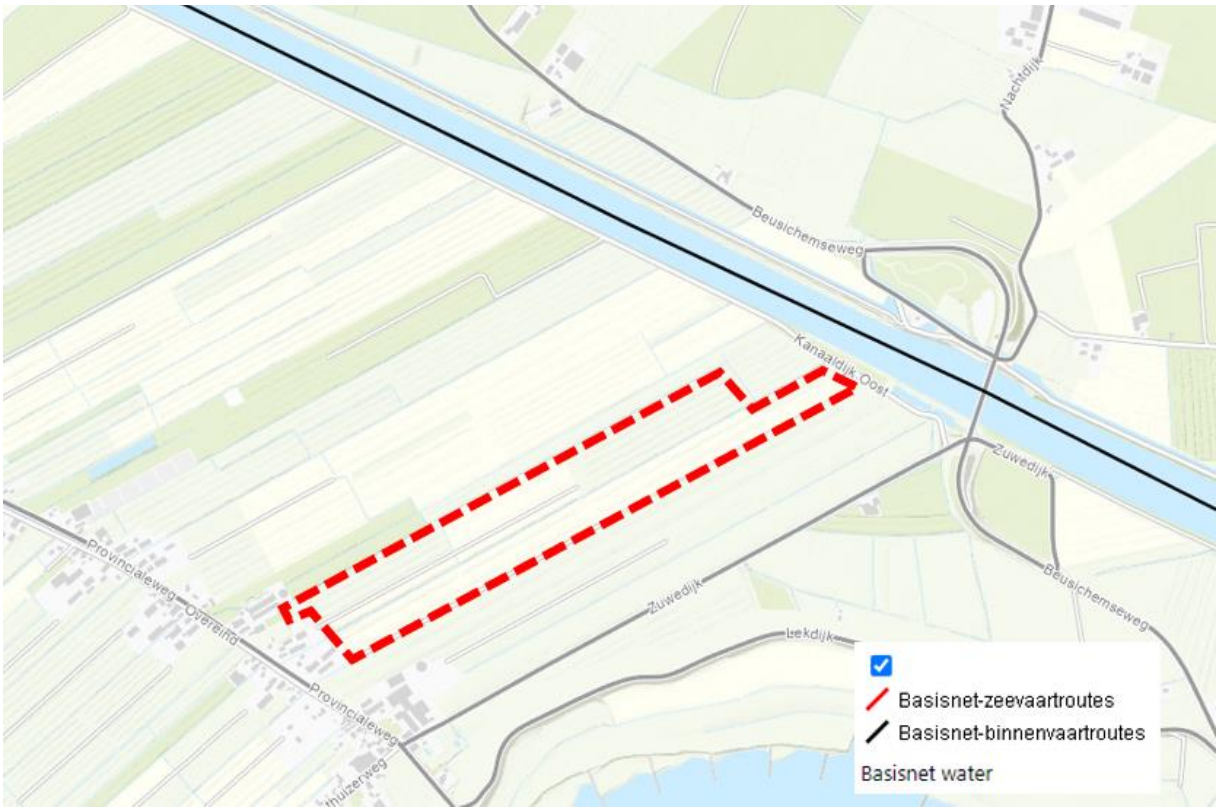
Toetsingskader

Externe veiligheid (geldt voor Bevi, Bevt en Bevb) maakt onderscheid tussen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

- Het plaatsgebonden risico kan beperkingen opleggen voor de bouw van (beperkt) kwetsbare objecten. Zoals woningen, kantoren en andere gebouwen waarin personen aanwezig zijn. Voor het bouwen van kwetsbare objecten geldt de plaatsgebonden risicocontour van 1*10-6 per jaar als grenswaarde.
- Het groepsrisico is de kans dat een groep mensen komt te overlijden in de omgeving van een risicobron. Door de ontwikkeling van een planvoornemen kan het groepsrisico van de risicobron toenemen. Het groepsrisico wordt bepaald voor zowel de huidige situatie als de situatie na ontwikkeling van het planvoornemen. Het groepsrisico wordt weergegeven ten opzichte van de oriëntatiewaarde.
- Wanneer sprake is van een toename van het groepsrisico (een verhoging ten opzichte van de oriëntatiewaarde tussen bestaande situatie en toekomstige situatie) is het bevoegd gezag conform de bovengenoemde besluiten (Bevi, Bevt en Bevb) verplicht het groepsrisico in meer of mindere mate te verantwoorden. In de verantwoording groepsrisico motiveert het bevoegd gezag hoe om te gaan met de risico's ten gevolge van externe veiligheid.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het plangebied, of in de nabijheid daarvan, risicobronnen (productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen) aanwezig zijn, is de provinciale risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede hiervan is weergegeven in hiernavolgend figuur.

Figuur 19: Uitsnede risicokaart

Op de uitsnede van de risicokaart is te zien dat het Amsterdam-Rijnkanaal is aangewezen als basisnet binnenvaartroute.

Een zonneweide is geen gevoelig object of inrichting dat formeel een veiligheidscontour kent. Ook is een zonneweide conform het Bevi, Bevt, en/of het Bevb niet te kwalificeren als een risicobron in het kader van externe veiligheid. Tevens is het planvoornemen niet te kwalificeren als een kwetsbaar object conform het Bevi. Dit betekent dat het planvoornemen niet relevant is in het kader van externe veiligheid. Wel betreft een zonneweide een inrichting dat energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. In het kader van veiligheid komt rondom de zonneweide een transparant hek ter hoogte van 2 meter te staan. Voor de passerbaarheid van fauna komt het hekwerk 15 centimeter boven de grond. Tussen de afscheiding en de zonnepanelen is wordt voldoende afstand gewaarborgd, zodat onbevoegde personen niet naar de zonnepanelen kunnen reiken. In het kader van de veiligheid worden op het zonneweide verdere maatregelen genomen in overleg met gemeente, brandweer en belanghebbende organisaties. Er heeft reeds vooroverleg plaatsgevonden tussen VRU en initiatiefnemers over de brandveiligheid van de zonneweide. De VRU geeft de volgende adviezen:

- Toegang tot de zonneweide voor brandweerwagens. Deze kunnen gebruik maken van de onderhoudspaden en routes. Zowel de ondergrond als de breedte (4,5 meter) zijn geschikt voor brandweerwagens.
- Bij elk transformatorstation komt binnen circa 100 meter een opstelplek voor brandweerwagens. De transformatorstations bevinden zich altijd langs de onderhoudspaden.
- Vorstvrije bluswaterpunten binnen circa 8 meter van opstelplek.
- De brandslang heeft een maximale lengte van 200 meter. De VRU heeft de wens om binnen 200 meter een bluswaterpunt of aansluitpunt te hebben.

Al deze wensen zijn in principe uitvoerbaar. De exacte details zullen in nader overleg met de VRU moeten worden geconcretiseerd. Datzelfde geldt voor een mogelijk protocol voor afschakeling van het zonnepark bij brand. Na vergunningverlening worden er vervolggesprekken met de VRU gemaakt. Verder wordt de

zonneweide niet openbaar toegankelijk. Het park is enkel middels een afgesloten poort te betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Wel krijgen enkele organisaties, waaronder de brandweer toegang tot de zonneweide. De zonneweide is niet toegankelijk voor het publiek. Dit geldt enkel voor de locaties buiten het hekwerk. Daarnaast wordt het park geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd. Het milieuaspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor het voorgenomen plan.

5.10 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van Zonneweide de Heul levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. De transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 3 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA', milieucategorie 2. Voor deze activiteit bedraagt de grootste richtafstand 30 meter (geluid). Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met gevoelige functies. Zoals eerder toegelicht worden de transformatoren op een afstand groter dan 30 meter van de dichtstbijzijnde gevoelige functies geplaatst. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig. Het plan past het plan binnen de geldende regelgeving en richtafstanden uit de VNG-uitgave ‘Bedrijven en milieuzonering’.

5.11 Verkeer en parkeren

De realisatie van Zonneweide de Heul heeft geen significante invloed op de verkeers- en parkeerbelasting. Het plangebied dient hoofdzakelijk in de aanleg- en ontmantelingsfase bereikt te worden. In deze perioden ontstaat een tijdelijke piek in de verkeersstroom en parkeerbelasting. Gedurende de exploitatiefase zijn een te verwaarlozen aantal verkeersbewegingen en parkeerplekken nodig. Het plangebied wordt ontsloten via de Kanaaldijk Oost. Dit gebeurt op een veilige manier, zonder daarbij overlast te veroorzaken voor omwonenden of andere weggebruikers.

5.12 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds

van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben, ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt erop neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, deze aangeeft of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een m.e.r. gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een (tijdelijke) functiewijziging naar een zonneweide mogelijk. Dergelijke ontwikkelingen zijn geen onderdeel van de D-lijst van het Besluit m.e.r. Een m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. is niet benodigd voor het voorgenomen plan. Uit jurisprudentie[6] is gebleken dat een zonneweide niet kan worden aangemerkt als een ‘industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water’ (cat. D 22.1), omdat een zonneweide geen thermische (verbrandings)installatie betreft. In een zonneweide wordt immers geen thermische energie opgewekt of gebruikt voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, maar wordt stralingsenergie (zonlicht) rechtstreeks omgezet in elektrische energie.

Daarnaast is uit diezelfde uitspraak gebleken dat een zonneweide evenmin kan worden aangemerkt als een ‘stedelijk ontwikkelingsproject’ (cat. D 11.2). Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Een zonneweide kan naar het oordeel van de Afdeling niet gelijk worden gesteld met dergelijke ontwikkelingen. Daarbij acht de Afdeling van belang dat de gevolgen voor het milieu van een zonneweide in de kern beperkt zijn tot visuele hinder en landschappelijke aantasting. Om dit te voorkomen is een Landschappelijk Inrichtingsplan opgesteld door Eelerwoude (nadere toelichting in paragraaf 2.4). Een uitwerking van de milieuaspecten in hoofdstukken 4 en 5 (dit hoofdstuk) te vinden. Daaruit blijkt dat beide zonneweides geen milieugevolgen of hinder veroorzaken voor de omgeving. De zonneweides worden aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische waarden.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.
De conclusie is dat er geen belangrijke nadelige gevolgen ontstaan voor het milieu. Een nadere analyse in de vorm van een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling is vanwege het ontbreken van de activiteit in de D-lijst van het Besluit m.e.r. niet noodzakelijk.

[6] Zie: ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770.

5.13 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan. De ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid worden omschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In de voorgaande hoofstukken is omschreven op welke manier het voorgenomen plan past binnen het relevante overheidsbeleid. Hieruit is gebleken dat er voor de uitvoering van het project geen ruimtelijke en milieukundige belemmeringen zijn. Op dit aspect is het project dan ook uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

Er is een omgevingsproces gevoerd door middel van keukentafelgesprekken met aanwonenden en omwonenden en verschillende externe stakeholders. Deze overleggen hebben mede geleid tot dit uiteindelijke plan. Meer hierover is te vinden in het participatiedocument in de bijlage.

6.3.2 Vooroverleg

Het Rijk
Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Utrecht
Het plan wordt voor vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, toegezonden aan de provincie Utrecht.

Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden
In de planvorming is reeds gesproken met Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. Door het uitvoeren van de digitale watertoets is het hoogheemraadschap geïnformeerd. De watertoets laat zien dat er een waterschapsbelang is gemoeid met de ontwikkeling. Na overleg met het Hoogheemraadschap blijkt dat eventuele negatieve effecten op de waterhuishouding worden voorkomen.

6.3.3 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken ter inzage gelegd. Na die termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

6.4.1 Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

6.4.2 Financiering zonneweide

De realisatie van de zonneweide doen de initiatiefnemers voor eigen rekening en risico. Daarnaast is voor de realisatie van de zonneweide de SDE++ subsidie noodzakelijk, die kan worden aangevraagd nadat een omgevingsvergunning voor de realisatie van de zonneweide is verleend.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Bijlagen/literatuurlijst

Bijlage 1 – Plankaart

Bijlage 2 - Landschappelijk inrichtingsplan (incl. beplantings- en beheerplan)

Bijlage 3 – Procesparticipatie

Bijlage 4 – Plan van Aanpak Financiële participatie

Bijlage 5 – Toets Wet Natuurbescherming

Bijlage 6 - Stikstofberekening

Bijlage 7 - Watertoets

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief